The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa; The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండపత్రిక

తూర్పుబజారు, హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

సం॥చందా రూ ౬-౦-౦	GOLKONDA PATRIKA	ప్రాతపత్రికకు
అర్థ ,, ,, ౩-౦-౦	HYDERABAD, (Dn.) MONDAY 29-4-1935	వెల ప్రత్యేకము
విడి ప్రతిక ౦-౧-౦		

సంపుటము ౯ } శా.శ.౧౮౫౭ శ్రీయువనామసం॥ చైత్ర బ॥ ౧౧ సోమవారము ౨౪-౭-౪౪ ఫ. { సంచిక ౯౭

జిల్లాల వార్తలు

శ్రీరామ నవరాత్రములలో హిందువుల దూషణ

పీర్ల దర్శనము పాతవాండ్రకే చెల్లెను.

(స్వకీయ విలేఖరి) సదాశివపేట

సదాశివపేట శ్రీరామమందిరమున ప్రతిసంవత్సరము శ్రీరామ నవరాత్రములు జరుపుట ఆచారమై యున్నది. ఈసంవత్సరమున మొహర్రం పండుగలో నీయుత్సవము వచ్చినందున న్యాయశీలురగు జిల్లా అధికారిగారు నవరాత్రములను మందిరావరణములో యథాప్రకారము ఉత్సవమును జరిపించుకొనవలయుననియు ద్వారముకు యుగినివపిదప ఊరేగింపు చేసుకొనవచ్చుననియు సెలవొసంగిరి.

సెలవు ప్రకారం చైత్రశు॥౧ మొదలు శు॥౧౦ పర్యంతరము మందిరమువద లోభాగమునందు అహోరాత్రము లె దతెగక యథావిధి భజనలు సల్పిరి. ౧౦వ తేదీ ... హిజ్రీ ౧౩౫౫ జిల్హేజ్ ... అనుమోద్యుమాతెనుదీ ... మందిరముల ... ప్రకారము కార్యక్రమములు ... పూజలు సలిపి ... శ్రీరాములకు నైవేద్యము చేయుచు తీర్థప్రసాదములు స్వీకరించుచు హైందవులందరు ... పెల్లడించుచుండిరి. మహమ్మదీయులలో ప్రముఖులగు ... సాహెబు ... వలదని వారించుచుండినను కొందరు కలహప్రియులు నవరాత్రములను భంగపరచకలయుననిప్రబల ప్రయత్నములు చేసిరి న్యాయశీలురగు ... యుక్తులను ... సాహెబు మునిసిపల్ ... తగు కట్టుదిట్టములు చేసిరి ... పాలిట కింకరునివలె భయంకరాకారముగల దుండగులను ఛిల్లిచేయుచు తమ సహజ సజ్జనత్వమును ధైర్యసాహసములతో వెల్లడిచేసిరి. డాక్టరు సాహెబుగారుకూడ సాయపడిరి.

మొత్తముమీద నవరాత్రములు జయప్రదముగా జరిగినవి కాని కల్యాణోత్సవము జరిగినపిదప యథాప్రకారము ఊరేగింపు చేయుటకు వీలు కలుగలేదయ్యె. మహమ్మదీయమతధర్మములకు విరుద్ధముగా పీరీల ఊరేగింపు జరుగుటయు హైందవుల మతధర్మములకు వ్యతిరేకముగా శ్రీరాములవారి ఊరేగింపు జరుగకపోవుటయు సిద్ధించినది. చైత్రశు॥౧౫ నాడు శ్రీహనుమజ్జయంతి కావున ఆనాడే శ్రీరాములవారి ఊరేగింపుకూడ జరిగినది. కొందరు మహమ్మదీయులు హైందవులను దూషించిరి. కావున వారి అత్యుత్సాహకృత్యములకును పరమత ద్వేషభావమునకును హైందవులందరు రచ్చరవొంది యేకాంతరో ... పాతకేరి సాలెవాండ్రు తప్ప మిగత అష్టాదశవర్ణములవారెవ్వరును తమ మ్మేల పీరీలను దర్శించుటకైనను పోవుకొనలేరి.

మహమ్మదీయులు నవరాత్రములను భంగపరచెదరను వదంతి వలదికలు వ్యాపించుటచే పరిసర గ్రామములనుండి హిందువులు గుంపులుగుంపులుగా చూడవచ్చిరి. వారందరు శ్రీరాములవారి ప్రసాదమును స్వీకరించి దైవభక్తిని వెల్లడిచేయుచు ముంతజిం సాహెబుగారి యింతజామును కొనియాడిరి.

జయప్రదముగ జరిగిన శ్రీరామనవమి

(ఒక విలేఖరి) పెదమాల్ల సంకీస

వరంగల్లు జిల్లాలో మహబూబాబాదు తాలూకాలో పెదమాల్ల సంకీస గ్రామములో శ్రీరామనవమి కల్యాణోత్సవము యెప్పటివలె జరిగినది. యథావిధిగా బ్యాండ్ ఘనసట్, భోగంమేళం, సొన్నాయిమేళములతో జరిగినది. పీరీలపాలడికి మహమ్మదీయులదారమున ప్రతిరోజు సేవలు జరిగినవి. హిందువులు మహమ్మదీయులు కలిసి అనుకూలముగుటచే యెట్టిలోపములేకుండా శ్రీరామనవమి కల్యాణమహోత్సవము జరిగినది. హిందూమహమ్మదీయులు యేలాటి కొట్లాటలు జరుగలేదు,

జాగీరులో మాఫీలు

ఔరంగాబాదు తర్ మజీజాగీర్ వార్ గారు తమ జాగీరులోయొగపూరులోని రైతుల కష్టనివారణకై ఫ.ఘ.ర. ప్రథమ గరిపర్మాన్న ప్రకారము ౧౩౪౫ ఫ.లో రూపాయి ఒక్కింటికి రెండణాల చొప్పున మాఫీ గావించినారు.

శంకరంపేటలో శ్రీరామనవమి

దేవళములోకూడ బాజాలేదు

మంత్రాలు నోట్లోనే గొణుగుకొనుట

(స్వ. వి.)

గతసంవత్సరము మొహర్రము తేదేయే రథోత్సవతరుజరిగిన హిందూమహమ్మదీయ కలహకల్లోలము సామూలాగ్రముగా తెలిసినవారగుటచే స్థానికహాకిల్లారు మొహర్రముకెల దివచ్చిన యీసంవత్సరపుటుత్సవము వివాదగ్రమముని తలంచి విస్పష్టికబుదిగా ... యుత్సవకార్యదర్శియగు డి. భీమాచార్యులవారి విజ్ఞాపనపత్రము (దరఖాస్తు) ప్రకారము జరిపించుటకియే తెంచి దేవాలయములో మాత్రమే భజనత్రిలు భజన మతకార్యములు అవగా యాజ్ఞాధికర్మలు నెరవేర్చుకొనుటకు ఒప్పుకొప్పి హిందూమహమ్మదీయుల నేకీభవింపజేసి యాసంఘములతో సంతకము గూడ తీసుకొనివెళ్లియుండిరి. కారణమున హైందవసనాతన స్వామివారి యుత్సవము సక్రమముగా జరుగుటకుఁ ... పెదగలు నములనప్పుడి ... ౧౩౪౫ ఫసలీ రోజు ఆజ్ఞాపత్రము ... యెట్టులనగా, ఏలాటి వాద్యము కూడదను. భజనత్రిలు ప్రమాదగూడదు ... మంత్రములు ... నెంబరు వున్నను భయముగా ... అప్పుడే ... ఆజ్ఞాపత్రము ... యుతిముకతెలిపెను!! ... స్వేచ్ఛగా ... తరువాత ... ఇన్స్పెక్టరు సాహేబుగారి ... అంతర ... మంత్రోచ్చారణ జరుపుటకు వీలులేదని ... శ్రీరాములవారి కల్యాణమును ... నప్పటినుండి శ్రీవారికార్యములు మిగుల పోవా ... దగా పరిణమించ ... తీర్థప్రసాదములు స్వీకరించి స్వస్థానములకు వెంచేసిరి.

దారి దోపిడిగాండ్రు

నిజామాబాదుజిల్లానుండీ యీ క్రిందివార్త వచ్చెను:-

గాంధారి నుండి మధ్యాహ్నము తిరాతిగా డింయిలా కొనండి మగ్గురుస్త్రీలు కామారెడ్డి తాలూకాలో లింగంపల్లికివచ్చు దారిలో ఒక యువకుడువచ్చి ఆస్త్రీలను విల్పి తలవేసను తక్షణమే మరిముగ్గురుదొంగలువచ్చి స్త్రీలనుకొట్టించి సొమ్ములనులాగుకొనిపోయిరి.

పిల్లవానికి దొరకిన రూపాయల నోటు

షాహిబాజ్ భాగ్ పేరుగల ఒకపిల్లవానికి ఒకవంద కల్దారురూపాయలనోటు గౌలీగూడలో ౧౩ ఖుర్దాదు ౧౩౪౫ ర నాడురోజు దొరకినది. ఈనోటును పోలీసులో పేషుచేయనైనది. ఎవరిదైతేఈనోటుఅవునో వారు సిందు అబ్దుల్ గంజ్ సదర్ అమీన్ కు చేరవచ్చునుదనినుజాప్పుచేసితెనీకొ విపోగలరు.

గర్భాధానమునకు ముందు రోజు వరుని ఆత్మహత్య

గుల్బర్గా (యిలాకా) ప్రాంతములోని ... గ్రామనివాసియగు ఒకయువకుడు ముగయ్యాకాలో ఉంటుండెను. ఇతనికొర్కు పుష్పవతియయినతర్వాత ఫలశోభనము నిర్ణయించిరి. గడువురోజు రేపనగా అమ్మందురోజు ఈయువకుడు చొప్పుచెప్పుటకైపోయెదనని తల్లితో చెప్పి వెళ్లిపోయెను. దారిలో ఒకతుమ్మచెట్టును ఉరితగిలించుకొని ఆత్మహత్యగావించుకొనెను. రెండురోజులతర్వాత ౧౩ ఖుర్దాద్ ౧౩౪౫ పోలీసువారు రక్షకశాఖవారికి తెలిసి పంచనామాచేసిరి. ఇపుడు జాబితాకొర్యాయి జరుపుచున్నారు.

హత్యలు, హత్యలు!

గుల్బర్గాజిల్లాలోని ఝల్కీ-ఖుతుబ్లాషరీఫ్ గ్రామములోఒకయువకుడు తనవదినెను. ఆ ... పనియయు వ్రూచి. రాళ్లతోకొట్టిచంపి, తెలియకుండ యెక్కడికో పారిపోయెను. రక్షకశాఖవారు హంతకునికై వెదకుచున్నారు.

ఉస్మానాబాదు జిల్లాలోవాసుల పోలీసు ... లాలోనేదేన కొడలో కృష్ణఅనువాడు బండిలో ... కొని పోవుచుండగా యెవరో వచ్చి గొడ్డలితో కృష్ణునినరికి పారిపోయెను. రక్షకశాఖవారు శోధనచేయుచున్నారు.

ఉస్మానాబాదుజిల్లాలోని లాతూర్ మొదానులో ను సామియనువాడు ... సనేపిల్లవానిపైనుండితోఅగా ... పుట్టటచే మరణించెను. రక్షకశాఖవారు జాబితాకొర్యాయిని జరుపుచున్నారు.

వడగండ్లవాన

కరీంనగరంజిల్లాలో కొసిరసమీపములోని బొవాలూరంపున్నగ్రామములో గొప్పవర్షము, వడగండ్లపతి వారముల ఉజొన్నచేలులు, వరి, మొదలగు పైరులనాశనమయ్యెను. రెండువారములక్రిందట ... వడగండ్లవర్షమునకు నిక్కలివష్టమైనట్లు తెలిసినది.

బావిలో మునిగిపోవుట

మెదకుగుల్షన్ ఆబాదులో ఒక యువకుడు వయస్సు ౧౭ సంవత్సరములు. మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షయిచ్చియుండె స్నానమునకైభావికిపోయి బావిలోదిగి మునిగిచచ్చెను. బంధువులు శవమునుయిపదలనుతీసి హైదరాబాదు నగరమునకు తెచ్చినారని తెలియుచున్నది.

కల్లుగీయువానికి విపత్తు

భువనగిరి తాలూకాలోని కొలూరు గ్రామములో గౌడకులమునకు జెందిన యువకుడొకడు కల్లుగీయుటకు తాను తాటిచెట్టు పైనెక్కిగీయుచుండగా నడుముకట్టియున్న (మోకు) తెగి అతడుక్రిందపడెను. ఎముకలువిరిగినవి. ఇంకను కొన్ని గాయములుతగిలినవి. అతని వైద్యశాలకుచేర్చినారు.

అలంపూరు తాలూకా మొహర్రం మహోత్సవము

(స్వ. వి.)

[illegible]

హజ్రాం కైంకర్యము

[illegible]

ఉండవెల్లి

[illegible]

క్యాతూరు

[illegible]

వేరపల్లె

[illegible]

శ్రీరామ వసంతోత్సవం

[illegible]

బూర్గంపాడు

(పాల్వంచ తాలూకా వరంగల్లు జిల్లా)

(స్వ. వి)

శ్రీ యువరాజాగమన సన్నాహములు

[illegible]

భద్రాచల శ్రీరామనవమి

[illegible]

కాలమాన పరిస్థితులు ప్రభుత్వ వైద్యశాల

[illegible]

జనగామ వార్తలు

[illegible]

తహసీల్దారుకే వహాయి

[illegible]

పారిశుద్ధ్యము

[illegible]

ఖాన్గీ పాఠశాలలు

[illegible]

బాలికా పాఠశాల

[illegible]

గ్రంథాలయము

[illegible]

భూకంపము

[illegible]

[illegible]

మున్నూరుకాపు మహాసభ

——

మనరాజ్యములోని ఆంధ్రులలో మున్నూరుకాపులను కులము వారు అనేక కారణములవలన చాలముఖ్యులు. వీరిసం ఖ్యబాహుళ్యమైనది. నగరమునందును పల్లెలయందును ఈకులసోదరులు వర్తకవ్యాపారములందు ఖ్యాతిగాంచి ఆంధ్రజాతికి అలంకారభూతులై యున్నారనుట అతిశయోక్తి కాదు. వీరిలోన నేకులు విద్యావిహీనులును విద్యాప్తిములును లేక సేవాసక్తులునకలరు. కనుక ఈజాతివారి యభివృద్ధియనగా ఆంధ్రులయభివృద్ధి యనుటకు సంశయము లేదు.

మున్నూరుకాపుసోదరుల మహాసభయొకటి మనరాష్ట్రమునజరుగుట సమిష్టి ఆంధ్రజాతియొక్క యభ్యుదయమునకు ఉపయోగముగా నుండుననుట నిస్సంశయము. ఇట్టిమహాకార్యముకొరకు గతసంవత్సరములలో కొన్నిప్రయత్నములు జరిగియుండినవి. కొనకొన్ని స్వల్పములగు వభిప్రాయభేదముల వలన ఏయుద్దేశము నెరవేరలేదు. ఇప్పుడుమరల నాప్రయత్న మారంభమైనది. దీనికి కులసోదరులందరును నోడ్పడిజాత్యున్నతికి సాధనభూతమగు నీసభను సఫలముగాచేయుదురని గాక యాశించుచున్నాము.

కులముయొక్క పేరుమగూర్చి కలిగిన అభిప్రాయ భేదములు కులసోదరులు మహాసభా రూపమునవొక్కచో చేరినప్పుడుపరిష్కరించు కొనవచ్చును. పలుగురుపెద్దలు చెప్పినప్రకారమునడచుకొనుటకు ఎవరికిని అభ్యంతరముండదుగూడదు. జాతియొక్క ప్రస్తుత స్థితిగతులు తెలిసికొనుటయు, బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధికి తగినఏర్పాటు చేయుటయు, సంఘమునాచారము లున్నచో వానిని రూపుమాపుకొనుటయు, జాతియొక్క మితవ్యయ జీవనమును బలపరచి ఆర్థికస్థితిని సంస్కరించుకొనుటయు, మాతృభాషాభివృద్ధికిని తత్ప్రచారమునకును తగినకట్టుదిట్టము లేర్పరచుటయును పరస్పరతను మూఢవిశ్వాసములను పారద్రోలుటయు మహాసభయందు ఆలోచించి తీర్మానింపదగిన ముఖ్యవిషయములని తాయమూవ. ఇట్టిమహాకార్యమును నిర్వహించు ప్రయత్నమును కొద్దియభిప్రాయ భేదములకులోనుగాక విద్యావంతులును ధనవంతులునునగు సోదరులు అందరును ఈమహాసభకు తోడ్పడుటధర్మము. మహాసభఅంతరిది. ఒక్కస్థితికాదు, మున్నూరుకులసోదరులలో యువకులు చాలమంది యుత్సాహవంతులు కలరు. వీరు వీలాలయైన నాశక్రోసపడగినవారు. నిజాము రాష్ట్రములోని ఆంధ్రులమగు మనము వృద్ధిమార్గమున చాలవెనుకబడి మనలోనియున్ని కులములవారును ముందడుగువేసి సమిష్టిజాతిని బలపరుపవలయును. ఇటీవలనే మనజిహిందూ సోదరులు కందూరుసంఘము పేరుమీదిదే తమమహాసభను జయప్రదముగా నిర్వహించిరి. పరిఅదిహీంచవలెనేయొనను ఆంధ్రసోదరులు పలువురు ఇతరకులములవారును వీరిసభలో పాల్గొనసంతసించిరి. వీరి ఒకకల మువారియభివృద్ధియనగా ఆంధ్రజాతియొక్క యొకభాగము అభివృద్ధి. కనుకనే మున్నూరుకాపుసోదరుల మహాసభజయప్రదముగా జరుగవలయునని తటితరాలగు ఆంధ్రులందరు ఎదురుచూచు చుండురనుటనిక్కము.

మూడు శతాబ్దములక్రిందట బొంబాయిప్రాంతముల నివలసపోయినమున్నూరుకులసోదరులు ఉన్నతదశకుచెందినవారైనారు. మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారి ఉత్తమపరిపాలనలోనుండి మనము ఇంతకును వృద్ధికిరాజాలమేని మనమ్ము పరిహాసపాత్రులమగుదుము.

కావున మున్నూరు కులసోదరులారా! పవిత్రమగుని కార్యమున మూడంజవేసి పూర్వుల గౌరవమును బలపరచి, యువకులయుత్సాహము పెంచి, ఇతరకులములవారియెదుట గౌరవమును అజరామరముగ స్థాపించి, ఆంధ్రజాతికి ముఖ్యముగానిజాము రాష్ట్రములోని మన ఆంధ్రజాతికి —జనసత్త్వములు కలిగింతుడు! ఇదేనాప్రార్థనము!!

మాడపాటి హనుమంతరావు
ఆంధ్రజనకేంద్ర సంఘ కార్యదర్శి

* * * * *

ఈ సభావిషయమున అందరును గమనింపవలసిన చాల ముఖ్యమైనవిషయము లేమనగా.—

౧. దీనియుద్దేశము విద్యావిహీనులై చాల వెనుకబడియున్న మున్నూరుకాపువారిలోని సంఘలోపములు తొలగించి ఐకమత్యము కలిగించుట

౨. ఇది హైదరాబాదునగరములోనే ౨౫-౨౬ తేది ౧౩౪౮ ఫ. షైతబ౹౧౪ ఆమావాస్యకుశుక్రశనివారములలో జరుగును

౩. దీని అధ్యక్షులు ఈహైదరాబాదు రాష్ట్రమువారే. వారు డాక్టరు కనకసుందరముగారు. వీరు మున్నూరుకాపు కులజాలే, ఆంధ్రులే. వీరు చాందేములో వైద్యవృత్తిలో నున్నారు.

౪. ఈమహాసభ కేవలము నిజాంరాష్ట్ర మున్నూరుకాపువారి యభివృద్ధికై యేర్పాటు కావింపబడినదైది,

౫. ఈసభలో సాంఘికవిద్యాకోశువ్యాఖ్యలుతప్ప యితరసమస్యలు చర్చింపబడవు.

౬. రాజకీయములతో మాసంఘమునకు ఏలోతిగానుసంబంధము లేదు.

౭. ఈసభత్రో సంబంధించిన అభిప్రాయభేదములు గాదు, ప్రతిష్ఠించిచేయాలో వెటిదంత్రుల ఉన్నతోళితో మాకు తెలియదు. ఉండినను మాకు వాటితో నేలాటి సంబంధము లేదు.

౮. మహాసభఅనగా కులములందరు కొకచోగూడి వారి మంచిచెడ్డలాలోచించుకొనుసభ అనునర్థమందే మేము ప్రయోగించుచున్నాము గాని వేరర్థమేమియులేదు.

౯. మాకు యితరసంఘములకుగాని మతములకుగాని ద్వేషములుగాని మనస్తాపములుగాని కల్గింపుటకేమాత్రమునులేదు.

౧౦ మున్నూరుకాపుకులస్థులలో ఐకమత్యమునకొక్క వివాదములు పోవును. మున్నూరుకాపుకులముచరిత్ర యెవ్వరును నింతవరకువ్రాయలేదు, మనకులములో మహాపురుషులచరిత్ర లెవ్వరునెరుగరు. మనమును చాలగౌరవముగల కులము వారమని రుజువుచేయు భారము మనపైనున్నది. మైమహాసభ ద్వారా యీలిసమునకు నన్నింటిని నిశదపరచుట కవకాశము ఏర్పడును.

౧౧. స్వకులస్థులందరును, ఈకులమువారితో సానుభూతి చూపువారందరును మాకు సాయపడవలెనని ప్రార్థన.

కార్యదర్శి

* * * * *

హైదరాబాద్ షహాముసూబజారులో శ్రీయుతులు సిలకం తప్ప రామయ్యగారు, సికింద్రాబాదులో అల్లాడిసాపయ్యగారు, అతిథ్యనగరములో ధనకోటయ్యగారు, సికింద్రాబాదులో పుష్కరప్పయ్యగారు, పురుషల్లిసత్యయ్యగారు, స్వరగట్టి కంగారు, పాలకంట రామయ్యగారు, పడమటితోటగారు, డాక్టరు రామకోటేశ్వరయ్యగారు, పద్మతుళ్వరయ్యగారు. వీరొక్కొక్కరు ౨౦౦ రూపాయలనిచ్చినందును, సికిందాబాదులో శ్రీయుతులు రాం. వి. రత్నంగారు, నేలంటప్పయ్యగారు, అపలరాఘవులుగారు, వోడ్డెంటంటయ్యగారు, హాన్మంతరావయ్యగారు, హైదరాబాదులో కొన్నెటంటయ్యగారు, సూరిమిట్టరామస్వామిగారు, కలుకలయాదయ్యగారు, పతులబాలయ్యగారు, వేతరాఘవులుగారు, బందారిమానయ్యగారు, రాహ్మమల్లయ్యగారు; బొలరాం సంగిశెట్టిగారు, కరీమునగరములో దుర్గాల నారాయణగారు. వరకులు వీరొక్కొక్కరు రూ. ౧౦౦ చందానుయిచ్చిరి. యిదివరకు వసూలైన మొత్తం రూ ౧౦౦౦-౦-౦ ౦ కలిపిమొత్తం యిప్పటికి రూ ౨౫౧౦ లు అయినవి. ౧౨౫౧ రూపాయలు రఘురాములో తెలుపుటకు విల్లుచేయబడినవి. దానమునొసగిన దాతలకు ఆహ్వానసంఘమునుండి కృతజ్ఞతాభివందనములు అర్పించుచున్నాము.

ఇట్లు
బొట్టుంవరసింఘ ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి,
౧౩౫౦ ఇసామియాబజారు

——

స్థానిక వార్తలు

భాగ్యరెడ్డిగారికి స్వాగతపత్రము

రెడ్డిభూమి నవయువకమండలి సభ్యులిచ్చుట

గతఆదివారము (౨౧-౪-౩౯) నాటిసాయంత్రము ౫ గంటలకు శ్రీరెడ్డిభూమి నవయువకమండలి (చంద్రికాపుర ము) పక్షమున శ్రీయుత "ఆదిహిందూ" మా. వెం. భాగ్యరెడ్డివర్మగారు హైదరాబాదునుండి ఆరోగ్యముతో చేరిన సందర్భమున స్వాగతపత్రము సమర్పించుటకును, ఉపాహార విందొసగుటకు నొకసమావేశమును జరిపిరి. వీరిలో శ్రీమాడపాటి హనుమంతరావు, తిరుమలకృష్ణశర్మ, మౌల్వీ షాలిబు అలీమిర్జాగారు అరిగే రామస్వామి, మొదలగువారలు ముఖ్యులు. అతిథులకు బ్యాండువాయిద్యముతో స్వాగత మొసగబడెను.

అతిథుల కుపాహారవిందొసగిన పిమ్మట నాటికార్యక్రమము దైవప్రార్థనచే యారంభమయ్యెను. పిమ్మట భాగ్యరెడ్డిగారిని నూతనవస్త్రాలంకృతులను గావించి మండలిపక్షము వచన్మానపత్రము సమర్పింప బడెను:—

సన్మానపత్రమందు శ్రీభాగ్యరెడ్డిగారు దేశసేవాపరాయణులనియు, సంఘోద్ధారకులనియు, ప్రజాహితైషులనియు, జ్ఞానదాతలనియు, సత్కార్యాభిమానులనియు, మాన్యవరులనియు ప్రశంసించిరి.

సన్మానపత్రమునకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు శ్రీభాగ్యరెడ్డిగారిట్లు పలికిరి:—

మాన్యవరులగు మిత్రులారా!

నన్ను పెద్దజబ్బునుండి స్వస్థత నొసగినందులకు నేను మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీ క్షేమమే నాక ప్రధానకారణము గాని నాకుఅవిత్రి మనకార్యములు జరుగలేదు. నేను నేనుదను, జాతీయాభివృద్ధికై నాజీవితాంతవరకు నేను ప్రయత్నించితిని. ప్రజాసేవకుడను చేయవలసిన దిదియే. అంతకంటె యెక్కువ సేవనేమియుచేయలేదు.

ఆదిహిందువులను మనము హీనదశయందున్నాము. విద్యావిహీనులమై అజ్ఞానాంధకారమున మునిగి తేలుచున్నాము. మూఢాచారములకులోనై భావ్యాభివృద్ధికి కృషిసలుపుటలేదు. అస్పృశ్యతా పిశాచము మనపైనావహించియున్నది. వీనినన్నిటిని బాపుకొనుటకు మనము అధికకృషి సలుపవలసినయావశ్యకత మెండుగనున్నది.

శ్రీరెడ్డిభూమి నవయువకమండలి సభ్యులను మీరుగావించుచున్న ప్రజాసేవ కొనియాడదగినదియున్నది. ప్రజలమతిని యజ్ఞానమునుండి మేల్కొల్పుటకు మీరుచేయుచున్న ప్రచారమున్ముందులోనే సఫలముగు గాకయని కోరుచున్నాను. మున్ముందు మీరింతకన్న నెక్కువదేశసేవ గావించి మనజాతియందలి అలోపములను రూపుమాపి జాతియొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదరని నాదృఢవిశ్వాసము. దేశసేవాపరాయణులగు మీకు నేనింతకన్న నెక్కువతెలుపవలసిన విషయము లేవియులేవని చెప్పుచున్నాను. మరల నొకసారి నాకొసగిన యీసన్మానమునకు కృతజ్ఞతతెలుపుచు నాయీ లఘూపన్యాసమును విరమించుచున్నాను."

తరువాత శ్యామరావుగారుపన్యసించుచు శ్రీభాగ్యరెడ్డిగారు ఆదిహిందువులకు గావించినసేవను ప్రశంసించిరి. వీరి ఆరోగ్యము వృద్ధియై సదా ఆదిహిందువుల సేవగావించునట్లు పరమేశ్వరు డనుగ్రహించుగాకయని కోరిరి.

సుమారు ౭ గంటలకు సమావేశము ముగిసెను.

సివిలుసర్వీసుఫర్మాను

ఇంగ్లాండుదేశమునకు చదివివచ్చినవారు ౨౫ యేండ్లకులోబడిన వయస్సుగలవారు హైదరాబాదు సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలో చేరవచ్చునని మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారొక ఫర్మానా చేయించినారు.

ఆంధ్ర కేంద్రసంఘమునకు యక్షిణీదీపము

ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘ ప్రచారకుడు గ్రామములలో ప్రచారమున నుపయోగించుటకై తగినమాజికులాంతరు (యక్షిణీదీపము)ను కొనుటకై, హైకోర్టువకీలుగారును దేశాభిమానులునగు శ్రీయుత అంతూ రామచంద్రరావుగారు కలారనూరు రూపాయలు కేంద్రసంఘమువారికి వాగ్దానమొనర్చియున్నారు. త్వరలోనే యక్షిణీదీపము నుపయోగించుటకు పటములుత్పత్తి నుతెప్పించబడునని తెలియుచున్నది.

ఉచితము

ఇటీవల కందూరులో జరిగిన "ఆదిహిందూమహాసభ" యొక్క అధ్యక్షులగు శ్రీయుత అరిగె రామస్వామిగారి అధ్యక్షోపన్యాసముయొక్క ప్రతులు మాకార్యాలయమున నున్నవి. గ్రంథాలయ నిర్వాహకులుగాని ఇతరులుగాని కోరినచో ఉచితముగా పంపబడును. టప్పాలఖర్చుకొరకు ఎనిమిది పైసల టిక్కట్టు మాత్రము పంపించ వలయును.

కార్యదర్శి,
ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘము,
"ఆంధ్రకుటీరము" సుల్తానుబజారు,
హైదరాబాదు

ఆంధ్రనిధి

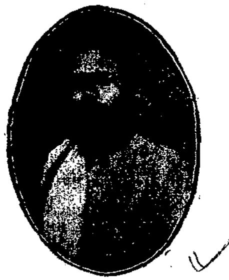
శ్రీయుత కొమ్మిడి నరసింహారెడ్డిగారు (కొండాపురము) ఈసంవత్సరము నాపతునార్షిక విరాళముక్రింద రు. ౨౫ లు ఆంధ్రనిధిలో వేయుటకై కేంద్రసంఘ కార్యదర్శికము గ్రహించిరి.

పాఠశాలలకు చందా

సికింద్రాబాదులోని విఖ్యాతవైశ్య పోదరులగు, రాజాబహద్దరు ముస్తాల వెంకటకృష్ణయ్యగారు ఈక్రింది పాఠశాలల సహాయార్థము, ఒక్కొక్కదానికి రు ౫౦ ల చొప్పున రు ౨౦౦ లు ననుగ్రహించిరి.

౧. బాలికల తెలుగు పాఠశాల, సుల్తానుబజారు.
౨. " పాఠశాల (పరోపకారిణీ) గౌలిగూడెము
౩. ఎక్సెల్సియర్ బాలుర పాఠశాల
౪. రెడ్డి హాస్టలు "

శ్రీ చిదిరెమఠం వీరభద్రశర్మగారు

విఖ్యాత పండితవర్యులగు శ్రీచిదిరెమఠము వీరభద్రశర్మగారు షోలాపురం జిల్లాలో జరిగిన శ్రీవీరశైవ ధర్మోన్నతిపరిషత్తుకు తమయాజమాన్యమున విజయవంతముగా జరిపి స్వదేశమగు హైద్రాబాదునకు ౩-౫-౩౯ శుక్రవారం ఉదయము ౭ ఘంటలకు నాడుబండి మార్గముగా నాంపల్లిస్టేషనుకు రాగలరు వారికి స్వాగతమిచ్చుటకై స్థానికులేర్పాట్లు గావించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

శ్రీరామనవమి మహోత్సవము

హైద్రాబాదు ఇసామియాబజారులోగల శ్రీసాధకాశ్రమమందిరమున, ఏడురోజులు శ్రీరామనవమి మహోత్సవము జయప్రదముగా జరిగినది. మొదటిరోజు శ్రీసీతారామ కళ్యాణము, రెండవరోజు భజన, మూడవరోజు కర్ణాటక సంగీతము దరివారిచే గాత్రము, నాలుగవరోజు ఐదవరోజు భజన, ఆరవరోజు "భక్తకుచేల" యనునాటకము ప్రదర్శించిరి. నాటకము మొదటినుండి తుదివరకు బాగుగనుండెను, ఇందులో నామాత్యపాత్ర ధరించిన శ్రీసత్యంగారు, కుచేలపాత్రధరించిన శ్రీబాలయ్యగారు తమనటనాకౌశలముచేసభ్యుల హృదయము లనాకర్షించిరి. ప్రేక్షకులలోనొకరు శ్రీకృష్ణపాత్ర ధరించిన శ్రీనువాసం సత్యనారాయణగారికి పుష్పమాలాలంకృతులుగా వెండి యొక మెడల్ బహుమాన మొసంగిరి. తక్కినపాత్రలు తమసమర్థతలే నిర్వహించిరి. నాటకము కళాకౌశల్యముతోనే ముగిసెను, ఏడవరోజు శ్రీరాముని యూరేగింపుచేసిరి. ఉత్సవము నిర్విఘ్నముగా నడచెను.

ఒకప్రేక్షకుడు

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ౭౦ వవర్ధంతి

శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయములో జరుపబడుట

నిన్న సాయంత్రము శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయమందిరమునందు శ్రీపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి డెబ్బదవ జన్మదినోత్సవము జరుపబడెను.

శ్రీయుత బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారు ఆనరేబుల్ సైంటిఫిక్ ప్రొఫెసరుగారు శ్రీయుత సరిపల్లి విశ్వనాథశాస్త్రిగారిని అధ్యక్షతవహించ ప్రతిపాదించిరి. శ్రీయుత నందగిరి వెంకటరావుగారు బలపరచినమీదట శ్రీయుతశాస్త్రిగారు అధ్యక్షపీఠమునలంకరించిరి. ప్రారంభమున శ్రీయుత.......................గారిచే భక్తిప్రపూరితమగు దైవప్రార్థన జరుపబడెను. అధ్యక్షులుతమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు నేడు వినవింపుచున్న సుప్రసిద్ధకవీశ్వరుని వర్ధంతి జరుపుచుండుట మిక్కిలి ఆనంద దాయకమగు విషయమనియు, ఇట్టివర్ధంతుల ఉద్దేశ్యము భాషాభిమానులను భాషాభివృద్ధికి కలిగించుట యునుకవీశ్వరులను గౌరవించుటయనియు, కవికిగల స్థానమునుగొనియాడుట ఎరకితరముగాదనియు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ప్రతిభ వారికావ్యములు నాటకములు నిమగ్నవను మొదలయినవి చూచినవారికి గోచరమగుననియు, లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ప్రధానలక్ష్యమును తూచినవారిలో ఒక ప్రత్యేకతగలదనియు, వారు పేరసముతిని కొని బోధించుచున్న మహోన్నతమునవిట వారిగ్రంథములలో సామాన్యముగ కనబడగలదనియు నుడువుచు ఉపన్యాసకులగు శ్రీయుత పానుగంటి సీతారామయ్యగారు విపులముగ నుపన్యసింపనుండుటచే వారి చేత యుపన్యాసమును ప్రారంభింపజేసిరి.

శ్రీయుత పానుగంటి సీతారామయ్య ఎం.ఏ.ఎల్ టి.గారు మిక్కిలిమనోహరముగను, హాస్యరసస్ఫూర్తిముగను, లక్ష్మీనరసింహారావుగారి ప్రతిభనుగూర్చి ఒకగంటసేపు దీర్ఘోపన్యాసముగావించి సభ్యుల మిక్కిలి ఆనందపరవశులజేసిరి.

అధ్యక్షులు తమఅంత్యోపన్యాసమును ముగించినపిమ్మట శ్రీయుత మాడపాటి హనుమంతరావుగారు నిలయపక్షమున కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

సీతారామ కల్యాణ మహోత్సవము

(ఒకవిలేఖరి)

దిశ-౪-౩౯ మంగళవారంరోజు రాత్రి ౯గం॥ నుండి ౧౧గంటలవరకు రామమహేంద్రవరము గోపురములకు బ్రహ్మశ్రీ దిక్షిత సుబ్బయ్యభాగవతార్ గారిచే అంబరీష చరిత్రము హరికథారూపముగా చెప్పబడెను. సుమారు ఆయునూరుదల స్త్రీపురుషులువచ్చిరి. భాగవతార్ గారికి ప్రొఫెసర్ లక్ష్మీనారాయణగారు ఐదుగాను మెడలు బహుమానము నొసంగిరి. తరువాత ౧౧గంటలనుండి. సుమారు ౨గంటలవరకు శ్రీగోపాలకృష్ణభక్తసమాజము సికింద్రాబాదు సత్యనారాయణ భక్తసమాజము. శ్రీపాండురంగవిఠలేశ్వర భక్తసమాజము భారతభక్తసంఘం లాలాగుడ, వీరలుభజనకాలక్షేపము చేసి ప్రజలను ఆనందపరచిరి.

ఈ ౧౮-౪-౩౯ గురువారంభజనలు శ్రీహరిహర భజనసమాజము, శ్రీశైలమల్లికార్జున బాలభక్తసమాజం, శివభజనసమాజము వారలచే జరుపబడెను

దిగ-౨-౪-౩౯శుక్రవారం శ్రీరామనవమిరోజు శ్రీసీతారామకల్యాణము రెండుగంటలవరకుజరిగెను. తరువాత అవారిగారిచే శ్రీసీతాకల్యాణము ప్రవచనముగాచెప్పబడెను. మహోత్సవమునకు రాజ్ ధందాకొత్రివేదిమ్యూర్తిగారు ముఖ్యసహాయకారులుగాయుండిరి. శ్రీరంగ తీర్థప్రసాదములున్నపెరిగెను. తరువాతభోజనాదులతో కార్యక్రమమంతయు ముగిసెను;

సాయెుగాలలో మాఫీ

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి ఫర్మానాప్రకారము ఫరుఖ్ పేట్ దొఉ విఖారుల్ ఉమ్రాగారు ఈసంవత్సరము ఖరీఫ్. అబికెష్టిలలో రూపాయ ఒకటింటికి రెండణాలచొప్పున మాఫీచేయించినారు.

మహారాజా బహద్దర్ గారు

హిజ్ ఎక్సలెన్సీ మహారాజాబహాదర్ గారు రెండ్రు హైద్రాబాదు సంస్థాన ప్రధానమంత్రియగు సాహెబ్ యూర్ మిర్జా సాహెబ్ బాదిల్ సర్ మీర్జా యుస్మాయిల్ గారికి విందొసగినారని తెలియుచున్నది.

చందాదార్లకు సూచన

ఈ నెలలో మాపత్రికకు క్రొత్తసంవత్సరము రాబోవుచున్నది. చందా సంవత్సరము పూర్తి అయినవారందరును క్రొత్త సంవత్సరము చందాను ముందుగా మనియార్డరుద్వారా పంపగలరు. ముందుగా మనియార్డరుద్వారా చందా చెల్లించనివారికి పత్రిక చందాకై వి. పి. చేసెదము. వాపసుచేయక తీసుకొన ప్రార్థన. క్రొత్తగా చందాదారులు కాగోరువారు వెంటనే చందాపైకము మనియార్డరుద్వారా పంపుట మంచిది.

గోలకొండపత్రిక

శ్రీయువనామ సం॥ చైత్ర బ॥ ౧౧

సోమవారము

ఆయుర్వేదము

గత శుక్రవారమునాడు సుల్తానుబజారులోని నిజాం ఆయుర్వేద వైద్యశాలయొక్క ప్రథమ త్రైమాసికోత్సవ సందర్భమున చదువబడిన నివేదిక ఉత్సాహకరముగ నున్నది. వైద్యశాల ప్రారంభింపబడిన మొదటి మూడుమాసములలో ౧౨౬౨ మంది రోగులకు చికిత్స కావింపబడెను. ఇందులో ౬౦౫ మందికి ఉచితచికిత్స చేయబడెను. ఇంకను యెక్కువ మంది రోగులు యీ వైద్యశాల ఆకర్షించుననిమాకు విశ్వాసముగలదు. ఈవైద్యశాలయొక్క ప్రారంభదశనుగమనించి, యితర ప్రభుత్వ వైద్యశాలలతో దీనిపోల్చిచూచినచో యీఅంకెలు ఆశాజనకములు. ఇతర డాక్టర్లచే అసాధ్యమని నిరాకరింపబడిన ౭౫ మంది రోగులు యిక్కడ చికిత్స చేయబడుట విశేషమే. ఈకేంద్ర వైద్యాలయమునకు శాఖలు నాలుగు నగరమందలి వివిధ స్థలములలో నేర్పడబడుటయు ఉత్సాహము నిచ్చుచున్నది.

మన ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రమందు అధిక సంఖ్యాకుల యొక్క యెక్కువ విశ్వాసమునకు పాత్రమైన ఆయుర్వేద విధానమునకు స్వయముగా ప్రోత్సాహమిచ్చినచో ప్రజలెంత విరివిగ దానివలన లాభమును పొందగలరో యీ సంస్థయొక్క పనిద్వారా నిదర్శనమగునని నమ్మకముగలదు. తుదకు ఈసంఘము యొక్క విజయము ప్రభుత్వమువారిని ఆయుర్వేద విధానమునకు యేర్పాటుచేసి ప్రజలలో ఎక్కువమందికి అనుకూలముగ వైద్యసౌకర్యములను సమకూర్చు విషయమై ఆలోచించుటకు పురికొల్ప గల్గినచో, దానిస్థాపన యందు ఆంధ్రజన కేంద్ర సంఘము వారికి గల ఉద్దేశ్యము నెరవేరిన దగును. ఆయుర్వేదమును గురించిన మాయభిప్రాయము ను ముందుసంచికలో విపులముగా వెల్లడింతుము. అందరును గమనింతురుగాక.

నిజాం ఆయుర్వేద సదర్ దవాఖానా

త్రైమాసిక సభ

సుల్తానుబజారులోని నిజాంఆయుర్వేదవైద్యాలయము యొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ౨౨-౩-౩౮ శుక్రవారము సాయంకాలము ౫½ గంటలకు ప్రథమ త్రైమాసికసభ జరిపిరి. హైకోర్టువ్యాయమూర్తులగు నవాబు నాజర్ యార్ జంగ్ బహాదర్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. సభకు ఆహ్వానితులు పెక్కురు విచ్చేసిరి. శ్రీపతి రాత్నపల్లి టక్కుయ గారి ప్రతిపాదనపయి నవాబు నాజర్ యార్ జంగు గారు అధ్యక్షత స్వీకరించి భారతీయులు కార్యముల విషయమై మాటలు చెప్పువారని అనబడుచున్నారని యు ఆంధ్రులచెనకాను యెక్కువ మాట్లాడ దలచుకోలేదనియు, పని జరుగవలసినదని యు చెప్పిరి. సంస్కృతములోను, హిందీలోను, ఇంగ్లీషులోను ప్రార్థనలైనతర్వాత వాకీం శంకర్‌ప్రసాద్ హరిగోవింద గారు ఆయుర్వేదవిద్యార్థి డాక్టరు డా౦. ఏ. రంగాచారిగారిచే తయారుచేయబడిన త్రైమాసిక నివేదికను చదివిరి.

నివేదికలో క్రిందివిషయములు గలవు: —

ఈసుప్రసిద్ధ ౩ డిసెంబరు ౧౯౩౭ నాడు నవాబ్ మేజర్ జనరల్ ప్రిన్సు ఆజంజా బహాదర్ గారిచే ప్రారంభించబడెను. ఆదినము మొదలు ఈ మూడుమాసములలో ౧౨౬౨ మంది రోగులు వివిధరోగములకు చికిత్సపొందిరి. అందులో ౬౦౫ మందికి ఉచితచికిత్స చేయబడెను. మొత్తముమీద వైద్యశాలకు రూ ౧౧౬౫-౭-౦ లు ఖర్చుఅయ్యెను. ఇతర డాక్టర్లచేత నిరాకరించబడిన ౭౫ మందిరోగులనుకూర్చి చేర్చవలసియున్నది. వైద్యశాలలో నాలుగుశాఖలు యేర్పరచబడునవై పనిసమర్థముగా జరుగుచున్నదని నివేదిక తెల్పుచున్నది. ఒక్కొక్కశాఖకు ఒక్కొక్కనిర్వాహకులు. ఒకటికన్ను వ్యాధులకు సంబంధించినది, ఇంకొకటి శిశువులు స్త్రీలకుసంబంధించినశాఖ, మూడవది సుఖరోగములకొరకు, నాల్గవది సాధారణశాఖ. క్షయరోగములకై వచ్చుయున్నచో శుక్రవారము సాయంకాలము ౩ గం. లు మొదలుకొని ౫ గం॥లవరకు జావదిఉన్నటువంటి ఒకవైద్యసంఘముచే పరీక్షించబడునట. ఆదివారము సాయంకాలము ౪ గం॥లనుండి ౬ గం॥లవరకు యీసంఘము సికింద్రాబాదులో పనిచేయునట. ఇంతేకాక ఒక పాఠశాలకూడ నడుపబడుచున్నది. అందులో ౧౧ మందికి శిక్షణమొసంగబడుచున్నది. ఇంకనుముఖ్యముగా యెక్కువమందిరాగలరని యాశ. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఈమూడుసెలలలో ౧౨ సార్లు సభలుచేసిరి.

నివేదికపూర్తియైనతర్వాత కొన్ని విరాళములు ప్రకటింపబడును. తర్వాత అధ్యక్షులవారు ఆయుర్వేదము క్రొత్తగాకనుగొనబడినదికాదనియు, అది ౬౦౦౦ యేండ్లకిందట కనుగొనబడినదనియు, యీ ఆయుర్వేదవిధానముచే యిండియాయొక్క కీర్తి దూరదూరదేశములకు వ్యాపించినదనియు ఇది యిట్లు ప్రాచీనశాస్త్రమనియు, ఆయితే భారతీయులు యితర విషయములలో వలెనే ఇందును శ్రేష్ఠమైనవాటిని యెట్లుగ్రహించుమొదలో ఆయుర్వేదమునకు నిట్లుగ్రహించలేదనియు, యున్నరెన్నటెన్నో మొదలుకొన్నవిషయముల నాశ్యత్వములనుండి గ్రహించినచో రోగనిదానములో ఆయుర్వేదమునకవి గొప్పతన్ని తెలుపగలవనియు చెప్పిరి. తుదకు అధ్యక్షులవారు అందరును ఈసంస్థను ప్రోత్సహించవలెననుమాటతో తమఉపన్యాసమును ముగించిరి.

తుదకు కృతజ్ఞతావందనములతో సభముగిసెను.

ఆర్యసమాజము దక్షిణ హైద్రాబాదు యొక్క ౪౧ వ వార్షికోత్సవము

౧-౨ ౩, ౪ మే ౧౯౩౮లకు సరియగు ౨౬, ౨౭, ౨౮, ౨౯ ఖుర్దాదు ౧౩౪౭ ఫ. బుధ. గురు. శుక్ర. శనివారములలో సుల్తానుబజారు మార్కెట్టు వెనుకనున్న దేవీదీనుబాగులో క్రిందవివరించిన కార్యక్రమము ప్రకారము జరుపబడును.

హవనః– ౨౭ ఖుర్దాదు శుక్రవారము సాయంకాలము ౬ గంటలనుండి ౧౧½ గంటలవరకు సర్వధర్మసమ్మేళనము జరుగును. ఈసభలో అన్యమతావలంబులు "ఈశ్వర" విషయమునతమ అభిప్రాయములను వెల్లడించెదరు.

కార్యక్రమము

నాలుగుదినములు ఉదయము ౬ గంటలనుండి ౯ గంటలవరకు సమయము నియమింపబడినది.

నాలుగు దినములు ఉదయము ౬½ వరకు హవనము, ౬½నుండి ౮½వరకు భజనము ౮½నుండి ౧౦వరకు భజన జరుగును.

నాలుగుదినములు సాయంత్రము ౫ గం॥లనుండి ౯ గం. వరకు విద్వాంసుల వ్యాఖ్యానములు జరుగును.

పశువు పాపమెరుగును

బంగాళాదేశములో కొత్తగాళ్ళమున కొందరుహిందువులు మంచినిరకలను, దాదిరూపమును బలమువాడుచి యీమనుష్యుడిబ్బానివి యొకగబ్బి యొకసంభవదలచి తగిన సంస్కారము లేకుండ జేసెను. ఇట్లుండగా ఒకనాడు మరల దాయాబోతు వొద్ద కొకయావునుదెచ్చి దానితో కలియకాడ్ని పెట్టిచెను. అబోతుపట్ల నోతనకల్లియునిగ్రహించికలియ నిరాకరించెను. అదిగనియామనుజాడెల్లెన నాయాబోతుచేనావును బంతశాలికిరంపనిశ్చయించి యావుతనవల్లనియాదబూని యోరినతనసాత యావును తిరిగియాబోతునకుదీసికొనివచ్చెను. నూతనపాకృతిలో నావునుగుర్తింపలేకపోయెను. అనంతరమారెండవమారుకలియించబోయి యుండుకొంతతప్పుడి బయటకువచ్చెను. అబోతు తాకలిసినయావుతనతల్లియనియు నిట్లుతనచేఘోరపాపమును జేయించినమనుష్యుడుమహాపాపియనియు గమనించి యాతనిని హింసింపసాగెను. తరిమెంబడించి పొడుచుచుండ మొదలుపెట్టెను. అమనుజుడుభయపడి పారిపోయి యొకగుడిసెలోదూరెను. ఆయావుకుడిపైకెదురు ముందుకాళ్ళతో భూమిపైగెంతుచు, గింజలింపుచు, భయంకరయాత్రలు సాగించుచు, మొగలియ, కుతాంగానీదిగ్నుకొనమారుమాండెను, అమనుజుడు తిండిలేక ప్రాణభయమున గుడిసెలోనేయుండి బయటకు రాలేకపోయెను. ఆబోతు అతనిపైబడి చీల్చివేసెను. ఆనేకులు గుమిగూడిరి. కాని యాబోతునెవరునిహింసింపలేదు. కొనియెలకో ఆబోతుసైన్యం ఆదాచి పట్టి బలముతో పోలీసువారికి యప్పగించిరి. ఆబోతు ప్రాణములు విడిచెను. కొందరిని హింసించిచెందాజేవనమునకుమ్మించెను. పశువులలోగల యీ పాపభీతి మానవులలో లేకపోవుట వింతగాదా!

— పాంచజన్యము

కీ॥ వలియుద్దౌలాగారి స్థానము

నిజాంరాష్ట్ర విద్యాసంస్థానాధిపతులగు రాజా శ్యామరాజబహదూరు రాయెరాయాన్ గారు ప్రభుత్వ సభాసభ్యులుగా నియమింపబడినట్లు నూధిగా తెలియుచున్నది. శ్రీ రాజాగారు సైనికశాఖామంత్రులుగానుండిన కీ॥శే॥ నవాబు వలీయుద్దౌలాగారిపదవిపై నియమింపబడిరి.

ఎన్నికలలో గెలుపొందినవారికి సన్మానము

ఇటీవల ఎన్నికయైనట్టి సభాసభ్యులగు సేట్ సుక్దేవ్ శ్రీకిషన్ గారు, రావుబహదూర్ వేంకట్రావు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు, సేట్, సింధు సేంటయ్య గారు వీరు జయముపొందినందులకై తమ సంతోషమును తెలుపుచు, ఆసభ్యులకు సన్మానము చేయుటకై సికింద్రాబాద లాలాగుడలో ౧౯౩౮ సం॥ మే నెల ౨వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము ౫ గంటలకు సికింద్రాబాదు, బొల్లారం, మల్కాజిగిరి ప్రాంతముల హిందూమతమునకుజెందిన స్త్రీ పురుషులవక్కున సభ సమావేశమగును. సభాధ్యక్షులుగా బాజీకిషన్ రావు బి.ఏ.బి.ఎల్. గారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో అంగీకరించియున్నారు. ఆర్. యస్. నాయుడుగారు మొదలగు సభాసభ్యులు ఉపన్యసింతురు.

ఉద్యోగవిషయములు

ఆరోగ్యశాఖ నాజము కర్నల్ వార్కర్ వాకర్ గారి ఉద్యోగపరిమితి పూర్తి అయినది, యిప్పుడు ఒకసంవత్సరము ఉద్యోగపరిమితి పెంచ్చబడినదని తెలియుచున్నది.

అఫ్జలుగంజ్ ఉస్మానియా వైద్యశాలలోని డాక్టరు మాణిక్‌రావు గారు రెండుమాసముల సెలవుపై గోరిరి. వీరిస్థానములో డాక్టరు వాసదేవ్ గారు పనిచేయగలరు.

నిజాంరాష్ట్ర సైన్యదళమునకు తాత్కాలిక నాయకుడుగ బ్రిగేడియరు మిర్జా ఖాదరుబేగ్ సా॥ సంవత్సరము సెలవుపై పోవుచున్నారు. ౧౫ ఖుర్దాదు ౧౩౪౭ నుండి సెలవుయివ్వబడినది.

లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ అబ్దుల్ అహ్మద్ ఖాన్ సా॥ గారు ఉపకారవేతనముపై విరమించుకొనిరి. వీరిస్థానములో మేజర్ మహమ్మదు మహబూబ్ ఖాన్ . . . ఫఠ గోల్కొండమాగారిన వర్గమునకు జీతము రూ ౭౦౦లు అలవెన్సు ౨౫౦ యివ్వగలరు.

జాత్యభ్యుదయము — స్త్రీల స్థానము

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రీ గారి ఉపన్యాసము

నిజాంరాష్ట్రాంధ్రమహిళామహాసభ స్థాయిసంఘముప క్షమున ౨౭-౫-ఏప్రెలు శుక్రవారము సాయంత్రము 3 గంటల కు శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయమందిరమందు ఒక స్త్రీలసభజరిగినది. అనాడు శ్రీయుత శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశా స్త్రీ గారు జాత్యభ్యుదయమునందు స్త్రీలకుగల స్థానము గూర్చి నవిషయమునుగురించి చర్చించిరి. కార్యక్రమము ప్రార్థన తో నారంభింపబడెను. పిమ్మట స్థాయిసంఘ కార్యదర్శిని సంఘనిర్మాణము ౧౯౩౮వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల యందైనద నియు, నిజాం రాష్ట్రాంధ్రమహిళా మహాసభయొక్క ఉద్దేశము ప్రత్యేకముగా స్త్రీలసభలుజరిపి స్త్రీ సంఘము నభివృద్ధిచేసి కొనుటయై యున్నదనియు చెప్పి, శ్రీశాస్త్రీగారిని సభ్యులకుం పరిచయము గలిగించెను. అందరవలె గాక శ్రీ శాస్త్రీగారు రాయలసీమ, చాళుక్యసీమలతోబాటు మనకొక తియసీమ ను రువఘండిరుంట వారియందుగలవిశేషమనియు, వారు తమ అ మూల్యమైనకాలమును వెచ్చించి స్త్రీలసభయందుమాట్లాడుట కొప్పుకొనుట స్త్రీలభాగ్యవిశేషమనియు చెప్పుచు శ్రీమతిడాక్టరు లక్ష్మీనరసమాంబ గారిని అధ్యక్షతపదవి నలంకరింప ప్రతిపా దించెను. శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమాంబ గారు కరతాళధ్వనులతో పుష్పమాలాలంకృతులుగ జేయబడిన పిమ్మట నధ్యక్షపీఠము నలంకరించిరి.

పిమ్మట శ్రీశాస్త్రీగారు తమఉపన్యాసమును ప్రారం భించిరి

ఈనాడునేను మీవంటి వనితామతల్లులయెదుట జాత్య భ్యుదయమందు మీస్థానమెంతయని చర్చించుటంతసులభము గాదు. స్త్రీలు పూర్వకాలమునందు చాల వీర్యవతులు శౌర్యవతులుగానుండిరని భారత రామాయణాది గ్రంథము లనెరుగ వేసిన తెలియగలదు. పురుషులు యుద్ధమునకు వెళ్ళి మాయలుపోయివచ్చిన సందర్భమందు మాతలు సతులు వారిని ప్రోత్సహించి పలువిధములనవమానించి మరల యుద్ధమునకు [illegible]

[illegible]

స్త్రీలు పురుషులు [illegible] విజాంరాష్ట్రమున స్త్రీలకొరకు స్త్రీవిద్య కొరకు ఎక్కువగా శ్రీయుత [illegible] పాఠశాలలను స్థాపించిరని విని చాల సంతసించితిని. స్త్రీవిద్యాభిమానులగు పురుషులు [illegible] మీరు పిల్లలను పాఠశాలలకు పంపకపోయిన [illegible] తమ సంఘమును తమ దేశమును బాగు పరచు [illegible] యుండవలయును.

స్త్రీలకష్టసుఖములు స్త్రీలకు ఎక్కువ తెలియును గాన స్త్రీలేతమసంఘములోని బాగోగులన్నిటిని చర్చించి ఏర్పాటు చేసుకొనవలయును, అట్టిశక్తి స్త్రీలయందు లేకపోలేదు. అందులకే గాంధిగారు స్త్రీలయందు [illegible] శక్తి ఉన్నదన్నారు. స్త్రీ లు బాగుపడిరిన్న పురుషులు [illegible] బాగుపడుదురు గాన స్త్రీలు [illegible] ప్రబోధించుచున్నాను. చదువుకొని [illegible] మంచి వారలౌటకు తోడ్పడవలయును [illegible] గొప్పఉపకారము, కావున స్త్రీ తన కర్తవ్యమును నెరవేర్చ

సంఘముగకు [illegible] రహస్యజపా ల దేశభక్తియుద్ధమునందు ఒక వృద్ధ స్త్రీ తన ఇరువురు కొడుకులను యుద్ధమునకు పంప ఇరువురు చనిపోయిరి. తాను వృద్ధ స్త్రీగాన యుద్ధమునకు [illegible] విచారించి తనవినువాటి [illegible] దానినమ్మిన వచ్చినడబ్బును తనదే శమునకు [illegible] పురుషుని జీవితము స్త్రీలపిడికిటనిమిడి యున్నదిగాన భారత రామాయణాదిగ్రంథములవాదర్శము. స్త్రీ లు వీరమాతలై వీరపత్నులై పిల్లలను శౌర్యధైర్య గుణవాసులు గా తయారుజేసి జాతికివన్నె దెత్తురని నమ్ముచున్నాను.

ఇక్కడ ఈ వేళ నా యుపన్యాసమును పెట్టించినందుకు స్థాయిసంఘ కార్యదర్శికిని, అధ్యక్షురాలికిని నాకృతజ్ఞతాభి వందనములర్పించుచు విరమించుచున్నాను."

పిమ్మట శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమాంబ గారు [illegible] ముందుముందియే స్త్రీల బాధ్యత ఎక్కువగలదు. స్త్రీలు పవిత్ర [illegible] కలిగియుండినచో పుత్రులు జన్మించెదరు. జన్మించిన పిమ్మటగూడ పురుషులపిల్లలను పోషించువారికి అవకాశము లే దు. అందువలన పిల్లలు తల్లిదే ఎక్కువ [illegible] వారికెప్పుడు వీరులచరిత్రలను చెప్పుచు [illegible] దేశసౌభాగ్యమునకు తోడ్పడవలయునని వ్యాఖ్య చ్చిరి. స్థాయిసంఘ [illegible] సభ్యురాండ్రెను. అధ్యక్షు రాలికి, [illegible] స్థాయిసంఘముపక్షమున కృత జ్ఞతాభివందనములర్పించెను. కృతజ్ఞతాభివందనముతో నాటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

మున్నూరు కాపు సత్రం

ప్రతినిధి

౨౮-౪-౩౮ బుధవారమునాడు శ్రీయుత వకీలు [illegible] కటస్వామిగారికల్లి పదిదినములసందర్భమున సాతవాహనహిం దూస్కూలవారిలో మున్నూరుకులసోదరులు సమావేశిరి. శ్రీయుత మక్కరాజయ్యగారు గోల్కొండ మున్నూరుకాపుసో దరులకు నూయ్పటకు వకసత్రము కట్టించుటకు ౧౦౦౦ రూపా యలువొసగిరి. ఈపని నెరవేర్చుటకు గొల్యాల వెంకయ్యగా రామోదించిరి. మిగతరూపాయలు తక్కువబడినదానికి శ్రీయుత సుబ్బల్లి నారాయణస్వామిగారు ఒప్పుకొనిరి.

ఇదివరకు కాయతువాండ్లు అందరికొరకు కట్టించిరియు న్నారు. ఈకట్టబోయ్యేది ప్రత్యేకమున్నూరుకాపుసోదరులకు.

మోటారుప్రమాదము

[illegible] ౧౯౩౮ [illegible] అను శ్రీయుత [illegible] గారికిసంబంధించిన మోటారు లో [illegible] మోటారు [illegible] మోటారుతో [illegible] మోటారు [illegible] తెలియుచున్నది.

బలాత్కారపు సంభోగము

సికింద్రాబాదు సెషన్సుజడ్జియగు రావు బహాదరు కే. యం. వాగీశ్వర గారిసమ్ముఖమున ఒక వ్యాజ్యవిచారణము జరిగెను. వివరము క్రింద నుదహరింపనైనది. ౧౯ జనవరినాడు బొలారాం అనునతని కూతురగు, సివ్వాలన యెనిమిది సంవత్సరములపిల్లను ఎవరో బలాత్కారముగ చెఱిచెననియు, స్పృహలేనిదశలో పిల్లను చికిత్సాలయములో చేర్పనైనదనియు తెలియజేయబడినది. అపరాధి ౧౯ జనవరి ౧౯౩౫ రోజున పట్టుబడెను, అపరాధిని, మరికొందరిని శికింద్రాబాదు చికిత్సాలయమునకు పిల్లవద్ద పరీక్షించుటకుగాను తీసుకొనివెళ్ళి అందరిని వరుసగా నిల్పియుంచిరి. శివమ్మఅనుపిల్లను అపరాధిని చూపుటకు హెచ్చరించగా, ఆపిల్ల ఒకవ్యక్తిని గుర్తుపట్టి చూపెను.

స్త్రీపై పిల్లవానికి చురుకులు పెట్టిన నేరము

యాకత్‌పురాలోనుండు మెహదీబేగంసాహే ఒకపిల్లవానికి చురుకులుపెట్టినట్లు నగరరక్షకశాఖవారు అదాలత్ ఫౌజ్దారిబల్దాలో [illegible] చేసిరి. ఈ మొకద్దమా మెహదీబేగంగారిపై ౧౮౪ ౧౨౯౭ ఫసలీ యొక్క దఫా మాతాక్ లాల్ సాహెబ్ ఫౌజ్దారిబల్దా వారి సమక్షములో జరుగును. మెహదీబేగంగారికి తాత్కాలిక సెకండ్ చేయుటకుగాను అనుజ్ఞయచేసినారు.

శారదాశాక్టు ఉల్లంఘనము

(అతిమాని)

బ్రిటిషుఇండియాలోనివారు నిజాము రాష్ట్రములోని సరిహద్దుగ్రామములకువచ్చి శారదాశాక్టు యొక్క నియమములకు విరుద్ధముగా బాల్యవివాహములు చేయుచున్నారు, ఈ రాష్ట్రములో జరిగినను అది శిక్షార్హమే యనియిందు [illegible] దినపత్రిక ౨౭-౪-౩౫ లో „పరాస్పేట పెండ్లిండ్లు" అను శీర్షిక క్రింద వ్రాయబడినలేఖ ఈక్రింద ప్రకటింపబడుచున్నది.

ఇట్టివివాహములు విశేషముగా కృష్ణాజిల్లా వాస్తవ్యులు వచ్చి మధిరతాలూకా (వరంగలుజిల్లా) లో పరిహద్దుగ్రామము అందుచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. నిరసృష్టితరిమున నిజామురాష్ట్రములో „బాల్యవివాహనిషేధశాసనము" లేనందున ఇట్టి దురాచారములను పరికట్టుటకు బ్రిటిషుప్రాంతమువారు వచ్చుటవలన బ్రిటిషు ఇండియా శాసనోల్లంఘనము చేయ బీలగుచున్నది.

నిజాంరాష్ట్రములోని పంఘసంస్కరణలకువారు మనరాష్ట్రములో జరుగుచున్న వివాహములను గురించి ఈక్రింద లేఖలోవియ్యబడిన కార్యదర్శిగారి చిరునామాకు సంగతులు వ్రాసినచో వారు పూనిన సత్కార్యమునకు తోడ్పడినవారగుదురు.

పరాస్పేట పెండ్లిండ్లు

బందరు, ఏప్రిల్ ౨౨:—

బందరుకు [illegible] పరాస్పేటకూడ బ్రిటిషు డొమినియనులోచేరినది. [illegible] వారిచే పాలింపబడినదిక్లేదను మద్రాసు హైకోర్టు చే అంగీకరింపబడి పరాస్పేటకూడ బ్రిటిషుడొమినియను లోనిదేయని నిర్ణయింపబడినది. దీని నను సరించి పరాస్పేటలో వివాహము జరిగిన తేదీనుండి సంవత్సరములోపల బాల్యవివాహనిరోధక చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ వివాహములు [illegible] అందరికిని బ్యాయాస్థానములో అభియోగ [illegible] పెట్టుటకవకాశము కలదు, హైకోర్టు తీర్పు [illegible] పరాస్పేటలో జరిగినవివాహములు [illegible] దాఖలు చేయబడినవి. ఇంక [illegible] కేసులు [illegible] దాఖలుచేయబడుచున్నది. గాన ఈ పెండ్లిండ్లకు సంబంధించిన వధూవరులయొక్కయు, వారితలిదండ్రులయొక్కయు పేర్లు, వయస్సు, చిరునామా, వివాహతేదీ మొదలగు [illegible] వధూవరులవయస్సు, వయస్సు ధృవపరచుటకు ఆధారములు, వివాహముచేయించిన పురోహితునియొక్కయు [illegible] హాజరైన పెద్దమనుష్యులయొక్కయు పేర్లు [illegible] మొదలగు పూర్తి ఫోటోలు మాకు

హైదరాబాదు బజారు దరలు

(కోడూరపు లక్ష్మీనరసయ్య ఉస్మాన్‌గంజి)

౨౯-౪-౧౯౩౫

సరుకు	రకము	పల్లాంకి	రు.అ.
గోధుమలు తెల్లాళ్ళ	మేలు	,,	13-0-0
	వరకు	,,	13-8-0
బియ్యము దొడ్డువి	మేలు	..	14-0-0
,, జానకీరాంలు క్రొత్తవి	మే	,,	16-0-0
	వరకు	,,	17-0-0
,, డిటో పాతవి	మేలు	,,	18-0-0
,, కృష్ణసాంబారులు	క్రొత్తవి	,,	16-12-0
,, రామసాగరాలు	క్రొత్తవి	,,	14-4-0
,, పిహోడీలు	మొదలు	,,	26-0-0
కందులు	పెద్దవి	,,	10-0-0
కందిపప్పు	పెద్దవి	,,	15-8-0
పచ్చపెసలు		,,	12-8-0
పెసరపప్పు		,,	15-0-0
నల్లపెసలు		,,	8-4-0
మినుములు		,,	8-10-0
మినప పప్పు		,,	14-0-0
ఉలవలు		,,	6-8-0
జొన్నలు		,,	9-12-0
శిరిసెనగలు		,,	12-8-0
సెనగలు		,,	10-10-0
సెనగపప్పు		,,	15-12-0
ఉప్పు		,,	12-0-0
తవుడు		,,	4-8-0
పత్తిగింజలు		,,	8-0-0
అలచందలు		,,	11-4-0
అనుములు		,,	7-4-0
బటానీలు	మేలు	,,	9-0-0
బెల్లము		,,	18-4-0
ఎఱ్ఱచక్కెర		..	19-0-0
తెల్లచక్కెర		,,	13-0-0
మద్రాసు చక్కెర	దొడ్డువి	,,	18-4-0
వేరుసెనగగింజలు	చిన్నవి	,,	17-0-0
పసుపు		,,	16-8-0
మిరపకాయలు	మొదలు	,,	35-0-0
	వరకు	,,	36-0-0
చింతపండు	మేలి	..	13-8-0
కొత్తది	వరకు	..	14-0-0
మెంతులు మంచివి	౧౮ సేరకు		3-0-0
అల్లం	౧౨ సేర్లకు మొదలు		1-8-0
నేతి సేరు	౧౨ ,,		4-8-0
నెయ్యి	౪౦ ,,		50-0-0
తెల్లగడ్డలు	౧౨ ,, మేలు		1-4-0
ఎఱ్ఱగడ్డలు	పల్లా ౧కి మేలు		3-12-0

సంఘసంస్కరణ సంఘసంస్కరణను కోరుచున్నాము. [illegible] సంఘసంస్కరణమతోను, పూర్తి చిరునామాతోను పంపు సంజాయిషీ మాత్రమంగీకరింపబడును.

మరియు నైజాము ప్రభుత్వప్రదేశములలో ఎచటనైనను బ్రిటిషుప్రజలు బాల్యవివాహములు జరిపినను నేరమే యగుచు కాపున ఇటీవలజరిగిన వివాహములకు నైజాము ప్రభుత్వము వారి దేశమునకు తీసుకొని కేసులు దాఖలు చేయబడియున్నది. కాన ఈప్రదేశములలోజరిగిన వివాహములకు కూడ పైవిధముగ సంజాయిషీ పంపగోరెదము.

నైజాము రాష్ట్రములోని బందరుతాలూకా పల్లపాడు గ్రామములో ౧౯-౪-౩౫ తేదీ ఉదయము ౧౧గంటలకు వివాహము బాల్యవివాహనిరోధక చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ వివాహములు జరిగినవి. పదిరువివాహములకు మాకమిటీసభ్యులనేకులు హాజరైరి. యీవివాహములకు సంబంధించిన ఫోటోలు చేయుచున్నాము.

౨౮-౪-౩౫ తేదీ ఆంధ్రపత్రిక ౧౨వపేజీలో నడిగూడెం దిగువక్రింద కుదరవల్లి గ్రామములో ౧౦ మాసముల వయస్సుగలశిశువుకు వివాహము జరుపబడినట్లు ప్రకటింపబడినది.

యీ పైవివాహములకు సంబంధించిన పూర్తి ఫోటోలను కూడ యీదిగువ చిరునామాకు పంపగోరుచున్నాము.

తుమ్మల రంగనాయకులు

కారదర్శి, కృష్ణాజిల్లా శారదా ఆక్టు కమిటీ బందరు.

క్రొత్త చిత్తుచట్టము

రాయ్ విశ్వేశ్వర్‌నాథ్ గారు మన శాసనసభలో హిందువులలో విద్యార్థిధనముపై అవిభక్తకుటుంబములో తక్కిన వారసులకు హక్కు విషయమై ఒక చిత్తుచట్టమును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుచున్నారట. ఇది దగ్గరదగ్గర బ్రిటిషుయిండియాలోని „హిందువుల విద్యార్జితశాసనము, ౧౯౩౦" యొక్క నకలునుబట్టియున్నది. ఆశాసనముయొక్క చిత్తు క్రిందివిధముగనున్నది:—

అవిభక్త హిందూకుటుంబములో నొకనికి, అతడుతన విద్యచేసంపాదించిన ఆస్తివిషయములోగల హక్కునుగూర్చి సందేహము తీర్చుటయు, ఆవిషయములో అంతటను ఒకేవిధమయిన నిబంధనప్రకారము జరుగుటయు అవసరము కాబట్టి యీక్రిందివిధముగ శాసింపబడుచున్నది.

౧ ౧. యీశాసనమును హిందూవిద్యార్జితశాసనము అని అనవచ్చును.

౨. ఇది మహాఘనతవహించిన నిజాంరాష్ట్రమున కంతటికిని వర్తించును.

౨ ఈశాసనములో యొక్కడిగాని, అక్కడిసందర్భమునకుగాని విషయమునకుగాని వ్యతిరిక్తమయినదేదియు లేనంతవరకు „సంపాదించువాడు"

(క) అనగా విద్యచేధనమార్జించుచు అవిభక్తహిందూకుటుంబమునకు చేరినవాడని అర్థము;

(ఖ) విద్యార్జితము" అనగా పాలకరక్షు విద్యచేతనే ఆర్జింపబడిన ఆస్తి ఆసులు, అయితే యీశాసనముయొక్క ప్రారంభమునకుముందే సంపాదించబడినదైననుసరే, ఆజీతులు విద్యయొక్క సాధారణఫలితమయిననుసరే, అసాధారణఫలితమయిననుసరే; మరియు

(గ) „విద్య" యనగా, ప్రాధమిక విద్యయైనను, సాంకేతికవిద్యయయినను, సైంటిఫిక్ విద్యయైనను, ప్రత్యేకమయినను, స్పెషల్ విద్యయైననుసరే, సాధారణ (జనరల్) విద్యయైననుసరే. సాధారణముగా యొకనికిగాని యొక్కవ్యాపారమునకుగాని, పరిశ్రమకుగాని, వృత్తికిగాని, ఉద్యోగమునకుగాని, పనికిగాని అవలంబించుటకు ఉద్దేశింపబడిన యెట్టి శిక్షణముగాని అర్థమగును.

౩ హిందూధర్మశాసనమునకు సంబంధించిన ఆచారముగాని, నిబంధనగాని, వ్యాఖ్యానముగాని యెట్లున్నను,

(క) సంపాదించువానివిద్య, పూర్తిగాగాని కొంతవరకుగాని, అతనికి అతనికుటుంబమునకు చెందిన వ్యక్తినిచేగాని లేక జీవించియుండగా, లేక అతనికుటుంబముయొక్క సమిష్టి ద్రవ్యసహాయముచేతగాని, లేక ఆకుటుంబములో యొకనియొక్క ద్రవ్యముచేతగాని యివ్వబడియున్నదను, లేక

(ఖ) అతడు విద్యనార్జించుచున్నప్పుడు, అతడుగాని అతనికుటుంబముగాని అతనికుటుంబముయొక్క ఆని భక్త ద్రవ్యసహాయముచేత, లేక ఆట్టికుటుంబములో యొకనియొక్కగాని ద్రవ్యసహాయముచేత పోషింపబడెను, లేక సహాయముచేయబడెను, అను

ఒక్కకారణముచేతమాత్రమే విద్యార్జితముగుఆస్తి సంపాదించువానికొక్కనికిమాత్రమే చెంది అవిభక్తకుటుంబమునకు చెందని ఆస్తి కాదని తలచబడరాదు.

౪ యీశాసనము

(క) యీశాసనప్రారంభమునకుముందు అన్యాక్రాంతముచేయబడిన యెట్టిఆస్తియొక్కగాని పరమునకు,

(ఖ) ఈశాసనముయొక్క ప్రారంభమునకుముందు చేయబడిన దేనియొక్కగాని ఫలమునకు, లేక చెల్లుటకు, చెల్లకుండుటకు,

(గ) యీశాసనము ప్రారంభమునకుముందు చేసికొన్న అవిభక్తకుటుంబాస్తి విభాగమునకుపరించిగాని, లేక అట్టిభాగమునకై చేసుకొన్న ఒడంబడిక ననుసరించిగాని యేర్పడిన యేహక్కునుగానిలేక బాధ్యతనుగాని, లేక

(ఘ) అట్టిహక్కువిషయముననుగాని, లేక బాధ్యతవిషయముననుగాని యేప్రతిక్రియకుగాని లేక చర్యకుగాని యేవిధమయిన బాధనుగాని కల్గించునట్లుతలచరాదు,

లేక అట్టిప్రారంభసమయమున కోర్టులో విచారణలో నున్న యేచర్యలోగాని యీశాసన ప్రారంభమునకుముందు చేయబడిన దేనినిగాని యేవిధమునగాని భంగపరచ చేయరాదు, మరేవిధమునగాని బాధింపరాదు, యిందుచెప్పబడినఆటువంటి యేప్రతిక్రియకౌని, చర్యగాని— యీశాసనము అమలోనికి వచ్చినపుడు యెట్లోఅట్లే, ఆముఖ జరుపబడవచ్చును, ప్రారంభించబడవచ్చును, లేక ప్రారంభించబడినది సాగించబడవచ్చును.

కన్యాగురుకులము బేగముపేట

(దక్షిణ హైదరాబాదు)

పంచమ వార్షికోత్సవము

శాలోత్త కేశాఖ శకే ౩,౪,౫ ఆగష్టు ౪,౫,౬ తేదీ గురు, శుక్ర, శని వారములలో ప్రతిరోజు సాయంకాలము ౬ గంటలనుండి ౯ గంటలవరకు సుల్తాను బజారు లోని కేవడీగా యొక్క వార్షికోత్సవము వైభవముగా జరుపబడును. అందరిని ఆహ్వానించుచున్నాము.

సంక్షేప కార్యక్రమము

ప్రతిదినము బ్రహ్మచారిణుల ఈశ్వర ప్రార్థనానంతరము శ్రీమాన్ పండిత దేవేంద్రనాథ శాస్త్రిగారు ఆచార్యత స్వాగతమును సికిందరాబాదు

,, పం. ప్రొఫెసరు బాలకృష్ణజీ ఎం. ఏ. పి. ఎచ్. డి. ప్రిన్సిపాల్ రాజారామకాలేజి కొల్హాపురము

,, డాక్టరు లేక్ బహదూర్ జీ మార్యసిద్ధాంత, రత్నసంగీత, రత్నకర్మ శిరోమణి, ఆర్యోపదేశక్

పండితులు, శ్రీమాన్ ప్రొఫెసరు రమేశచంద్ర వ్యాయామవిశారద మొదలగు మహా విద్వాంసుల ఉపదేశములు జరుగును.

వీనితో పాటు బ్రహ్మచారిణుల యొక్క సంస్కృత, హిందీ తెలుగు భాషలలో వ్యాఖ్యానములు జరుగును. సితారు, హార్మోనియముల సహాయముతో సంగీతము, భజన, శస్త్రవిద్య వ్యాయామము ఆసనముల యొక్క ప్రయోగములుగూడ ప్రదర్శింపబడును.

౧౫ తేదీ బుధవారము నాడు ఉదయము ౭ గంటలనుండి మధ్యాహ్నము వరకు బ్రహ్మచారిణుల యొక్క ఉపన్యాస ప్రదర్శింపబడును.

ఈ సంవత్సర విశేషము:—

శ్రీ ప్రొఫెసరు రమేశచంద్రజీ వ్యాయామవిశారదగారి దర్శకత్వమున మరియు మోటారు నాపుట మొదలగు అద్భుత ప్రయోగములు జరుగును.

సూచనలు:—

[౧] స్త్రీలకు కూర్చుండుటకు తగిన ఏర్పాటు చేయబడినది.

[౨] పెండాలులో బీడీలు, చుట్టలు, సిగరెట్లు మొదలగునవి కాల్చరాదు.

[౩] ఆవశ్యక సామానము కార్యక్రమములో మార్పులు జరుగును.

[౪] కార్యక్రమము యొక్క వివరము పెండాలువద్ద చూపెట్టబడును.

విశేషకా శారాదేవి
ముఖ్యాధిష్ఠాత్రి

ఉస్మానియా విద్యార్థుల చారిత్రక పర్యటనము

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు కొందరు నైజాము రాష్ట్రములోని పురాతన చారిత్రక స్థలముల గ్రహించుటకుగాను ఒక మాసమువరకు పర్యటనసలుపుదురు. క్రింది గ్రామములలో ఆయా తేదీలలో నిల్చి విశేషముల గ్రహింతురు. హైదరాబాదు, ౧౯వ సెప్టెంబరు ౨వ తేదీ వాండేములో ౪వ పర్భని ౬వ జాల్నా. ౧౦వ ఔరంగాబాదు, ౧౩వ బీదు, ౧౪వ ఉస్మానాబాదు, ౧౫వ లాతూర్, ౧౬వ బీదరు. ఇట్లు పర్యటనము చేయుచు తిరిగి రాగలరు.

నవాబు సాలార్ జంగు బహద్దరుగారు సిలోనుకి పోయినారు.

క్రొత్త రైల్వే లైనులు

క్రొత్తగా రైల్వే లైనులు బాంస్వాడా, బిచకుంద, దేగలూరు, బిలోలి, కొండల్ వాడీ, ధర్మాబాదు, అక్కడి నుండి ముధోల్, భైసా, అక్కడినుండి నిర్మల్, ఆసఫాబాదు వరకు క్రొత్త లైనులు వేయించగలరని తెలియుచున్నది.

నవాబు సాలారుజంగు బహద్దరుగారు వై.యం.సి.యం. ఏ.వారికి ౫౦౦ కల్దారరూప్యములు బహుమతిగా యిచ్చినారు.

అజంటా కెనటోజా కంపెనీవారిచే బొంబాయిలో విశ్వవిఖ్యాతిగాంచిన దినదినము రవి డేస్సిలో ప్రదర్శించుటకు అనుమతియివ్వలేదు. నిజాము రాష్ట్రములో గూడ దానిని నిషేధించినారు మరి వారు దానిని కూడా నిషేధించినారు.

ఉద్యోగ విషయములు

ప్రధానామాత్యులగు మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాదు బహద్దరుగారు సదర్ మహాసభ సర్కార్ ఆలీగారు ప్రాచీనముల సెలవులసందర్భమున కరీంనగర్ జిల్లా మొహతెమీంగారికి ఒక నెల సెలవు మంజూరీ దయచేసినారు.

మెదకుజిల్లా, ఖజానాదారీపదవిని ఉస్మానాబాదుజిల్లా ఖజానాదారగు మౌల్వీ మహమ్మదు అహమద్ సాహెబ్ స్వీకరించిరని తెలియుచున్నది.

దర్భంగ నాజరు ఫౌజ్దారి బల్దాజాలింగారగు మౌల్వీ మీర్ ముస్తఫా అలీ సాహెబ్ గారు ఖుర్దాద్ నెల ౧౨తేది ఆఖరువరకు సెలవు పుచ్చుకొనినారు. వీరి స్థానములో మౌల్వీ అబ్దుల్ మజీదు సాహెబ్ [మువ్వం అధికారి] పనిచేయుదురు.

మెదకుజిల్లా రక్షకశాఖ మొహతెమీంగారగు మిస్టర్ గఫూరు ఖాన్ సాహెబ్ గారిని అక్కడినుండి మార్పుచేసి వారి సెలవుమీద నానేన్ గారిని నియమించినారు.

ఇంపీరియల్ పోస్టాఫీసుదొంగలు పట్టుబడుట

ఇంపీరియల్ పోస్టాఫీసులో దొంగతనమువల్ల కొంత డబ్బుపోయిన విషయములో యిప్పటియిద్దరు దొంగలు పట్టుపడిరని. వీరిని నగర రక్షకశాఖవారు పట్టుకొని విచారించుచున్నారని తెలియుచున్నది.

---

౧౭ ఖుర్దాదు ౧౩౪౭ ఫసలీ హైదరాబాదు దక్కన్, పురానాపూల్ వద్ద నన్నిగాదుల నాయుడు ౧౨ ఖుర్దాదు ౧౩౪౫ తేది సాయంత్రము నాలుగు గంటల మధ్య కళాశాల ౧౧ సంవత్సరముల వయస్సుగల పిల్లను కత్తితో యొదపై కడుపులో పొడిచెను. వెంటనే ఆపిల్ల మరణించెను. తరువాత సైతరము పట్టుకొని గ్రహించి తానుకూడా కత్తితో కడుపులో పొడుచుకొనెను. అనంతరము రక్షకశాఖవారికి తెలిసి వానిని విచారింపగా „నా భార్య ఒకరికైన అనురాగము కలిగియుండెను. అది మావి సహించలేక పొడిచితిని" అని తాంతి కథచెప్పెను. రక్షకశాఖవారు పంచనామా చేసి శవమును పరీక్షార్థము ఆసుపత్రికి పంపిరి. వాని కడుపులో గాయము సమానపుటకుగాను చికిత్సాలయము చేర్చిరి. డాక్టరుగారు కడుపులో నూరుకుట్లు గాయమునకు వేసినారు.

రాకపోకలు

అర్థికశాఖా కార్యదర్శియగు నవాబు ఫఖర్ యార్జంగు బహద్దర్ విద్యాశాఖా కార్యదర్శులగు ఖాన్ ఫజల్ మహమ్మదు ఖాన్ సాహెబ్ [నాజం] గారు ౧౯ ఖుర్దాదు ఉదయం ఆలీగఢునుంచి తిరిగి హైదరాబాదుకు చేరిరి.

జిల్లా నాయబ్ నాజంలగు మౌల్వీ ముజఫ్ఫర్ హుసేన్ సాహెబ్ సూఫీగారు జాల్నాకు మూడ్రోజుల క్రింద శ్రీరామనవమి సందర్భమున హిందూముసల్మానుల తగాదాలను మాన్పుటకుగాను వెళ్ళియుండి తిరిగి హైదరాబాదుకు విచ్చేసినారు.

శ్రీరాజా రాయ్ రాయాన్ శ్రీరాజా ధన్ రాజ్ బహదర్ గారు వేసవికాలములో ఏలగిరి వెళ్ళినారు.

మెదకుజిల్లా మండలాధిపతియగు నవాబ్ జహీర్ యార్జంగ్ బహదర్ గారు బొంబాయి వెళ్ళియుండిరి. ౧౫ ఖుర్దాదు ౧౩౪౭ సాహెబ్ నాడు సంగారెడ్డి చేరినారు.

కర్నల్ సాకారెంట్ చీఫ్ ఆఫ్ ది స్టాఫ్ గారు నైజాం ప్రభుత్వ సరిహద్దుల వరంగల్ జిల్లాకు వెళ్ళియుండిరి. నేడు తిరిగి హైదరాబాదుకు వచ్చి తమ స్థలములో పని చేయుచున్నారు.

ప్రకటన

నిజామాబాద్ మ్యూచువల్ క్రెడిట్ బ్యాంక్, లిమిటెడ్ అండర్ లిక్విడేషన్

ఈ బ్యాంకుయొక్క మెంబర్లైనవారికి తెలియచేయుటయేమనగా, ఇప్పుడునేను రామలింగం కిష్టాగారి యింటిలో ౧౨ మహారేవర్ ౧౩౪౭ సా॥ నాడు సాయంత్రము ౬ఘంటలకు సభ ఏర్పాటుగా వించినాను. కనుక అందరుమెంబర్లు నిర్ణీతమగు తేదినాటికి నిజామాబాదుకువచ్చి పైగృహమందు తమ లెక్కలు, పుస్తకములతో సహా హాజరైయుండి లెక్కలపరిష్కారము చేసుకొనగలరు.

ఇట్లు, కేశవరావు లిక్విడేటర్,
నిజామాబాద్.

వాఙ్మయ గోష్ఠి

ప్రబుద్ధాంధ్ర సంపాదకుల ఉపన్యాసము

గతమంగళవారము (౨౩-౪-౩౫) నాటి సాయంత్రము శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషా నిలయంలో శ్రీయుత సి. ఎచ్. లూకుగారియాజమాన్యమున తెలుగు కథకులును, ప్రబుద్ధాంధ్రపత్రికాసంపాదకులును శ్రీ శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారి „వాఙ్మయగోష్ఠి" జరిగెను, ఇది యువజనాంధ్ర సంఘము పక్షమున సమావేశపరుపబడెను.

ప్రప్రథమమున యువజనాంధ్రసంఘ తాత్కాలిక కార్యదర్శులగు శ్రీయుత బి. ఎస్. సెట్టిగారు నాటి ఉపన్యాసకులను, అధ్యక్షులను పరిచయము చేయుచు శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారి దర్శనము మనకందరకిని లభించుట యదృష్టమనియు, వీరు ప్రబుద్ధాంధ్రపత్రికా సంపాదకులుగానుండి ఆంధ్రదేశమునకు గావించుచున్న సేవ యపారమనియు, వీరిని ఆంధ్రదేశమంతయు నెరుగుననియు. వీరియాదర్శము ఆంధ్రదేశవాసులందు ఆంధ్రత్వము, ఆంధ్రభాషాభిమానము కలిగించుటయై యున్నదనియు తెలిపిరి. సమావేశాధ్యక్షులనుగురించి తెలుపుచు ఈసమావేశమున కాధ్యక్షత శ్రీయుత సి. ఎచ్. లూకుగారధ్యక్షత వహించుట కొప్పుకొనినారనియు, వీరు మెథడిస్టు బాయిస్ హైస్కూలు తెనుగు పండితులనియు, వీరి కాంధ్రభాష యభిమానము మెండనియు. పాఠశాలయందలి విద్యార్థులకు వీరు ఆంధ్రభాషా ప్రాముఖ్యతను గోచరింపజేసి వారికిం దభిరుచిగలిగించుటకు విశేషకృషి సల్పుచున్నారనియు. వక్తయొక్కయు, అధ్యక్షులయొక్కయు యాదర్శములు ఏకమై యుండుటచే నేటి సమావేశమునకు గొప్పప్రాముఖ్యతగలిగినదనియు తెలిపిరి. అధ్యక్షులను తమ పీఠము నలంకరించి కార్యక్రమము నడుపకోరిరి.

అధ్యక్షులగు శ్రీయుత సి. ఎచ్. లూకుగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునందు శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారాంధ్రులకు చిరపరిచయులేయనియు, వీరివిఖ్యాతకథలు ఆంధ్రులందరును చదివి యానందించినవారేయనియు. వీరు భాషాసేవను పరమావధిగానుంచుకొనినవారనియు, అనేక నవలలను, కథలను విమర్శనాగ్రంథములను వ్రాసి విఖ్యాతినిబడసిరనియు, వీరిచే ప్రకటింపబడు ప్రబుద్ధాంధ్రమాసపత్రిక దేశమున కొనర్చుచున్న సేవ నిరుపమానమనియు నుడివిరి. శాస్త్రిగారు ఆంధ్రజాతీయ వికాసత్వమునకు, ఆంధ్రజాతి సమ్మేళనకు పాటుబడువారని లూకుగారు ప్రశంసించిరి.

ఉపన్యాసకులగు శ్రీపాదసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారు యిట్లుపన్యసించిరి:—

సోదరీమణులారా! సోదరులారా!

ఈవేళ నాజీవితంలో నొకక్రొత్త భాగ్యం లభించింది. ఉపన్యాసానికి నేను తయారుగారాలేదు. అయినా నేను మీయందరిముందు నాయభిప్రాయము తెలుపుభాగ్యం కలుగుట నాసుకృతం. నేటి యీసభకు శ్రీయుత లూకుగారధ్యక్షత వహించుట. మనఆంధ్రదేశంలో అధిక సంఖ్యాకులగు క్రైస్తవులున్నారు. కాని వారు మతవిషయమునందే ముఖ్యులైయున్నారు. భాషావిషయంలో వారెట్టిజోక్యం కల్పించుకోవడంలేదు. శ్రీయుతులు యీవిషయంలో కృషిసల్పుచుండుట ప్రశంసనీయము. హిందూస్థానసంస్థానాలలో గొప్పదగు హైదరాబాదుసంస్థానము దినదినాభివృద్ధిగాంచుచున్నది. మహోన్నత వహించిన శ్రీనిజాంప్రభువుగారు తమప్రజలకు అన్నివిధాల సౌకర్యాలుకలిగిస్తూ వారిఅభివృద్ధికోసం పాటుపడుతున్నారు.

నాఆదర్శం అన్ని ప్రాంతాలలోవున్న తెనుగుజాతిని ఏకత్వమునకు తెచ్చుటయై యున్నది. ఆంధ్రదేశం మూడుభాగాలుగావున్నది. ఇందురాయలసీమ ఆంధ్రులకును, మాకును, కొన్నివిషయాల్లో ఏవో కలిగి భేదాభిప్రాయాలుత్పత్తియైనవి. ఇకపైన తెలంగాణాంధ్రులను నైజాంవారును తాము త్రిలింగాంధ్రులలో వేరుగానున్నామని భావిస్తున్నారు. నేను మూడుప్రాంతాల ఆంధ్రులందరు ఒకటేయని చెప్పుచున్నాను. మనప్రభుత్వాలు వేరైనా రక్తంఒకటి. ఆంధ్రజాతంతా ఒకటి. ఆంధ్రులఆదర్శాలొకటి కనుక మీరు మేము అంతా ఒకటేయని మేము విశ్వసించుచున్నాము. నాజీవితమంతా యీగొప్పయాదర్శ సాఫల్యమునకే వినియోగించుచున్నాను. నేటివిషయము వాఙ్మయ[illegible] నేను మొదలుకవిత్వమును పద్యాలు ప్రారంభించితిని [illegible] ప్రాదుర్భవించినంతలో కీర్తిగలిగిన నేనిప్పుడొకపద్యం వ్రాయదలిస్తే రెండు మూడు నెలలు ప్రయత్నం గావించవలసివస్తుంది. రాజమహేంద్రవరవాసులగు శ్రీ కమిడిపాటి కామేశ్వరరావుగారు పద్యాలను సంగీతములో కాక వచనప్రకృతిలోనే చదవాలని సిద్ధాంతీకరించిరి. నేను వారిఅభిప్రాయముతో ఏకీభవించుచున్నాను. కావున నాచే కొంతకాలముక్రితము వ్రాయబడిన కొన్ని పద్యముల ఆపద్ధతిని చదివెదను. శ్రోతలు వీనిని శ్రద్ధతో విన ప్రార్థిస్తున్నాను.

(పిమ్మట వారు ౧౫నిమిషముల వరకు పద్యములను చదివిరి. శ్రోతలు వీని ప్రాముఖ్యతను గుర్తించిరి.)

నేనొకముఖ్యవిషయాన్నిగురించి యిక చెప్పుతాను, అది కథలవిషయమైంది. కథలయందు అస్పృశ్యసమస్యకేమి. నాకే భావానికిగూడ ప్రాముఖ్యతయివ్వాలి. ఇక్కడుచిన్నకథలకు దేశప్రజలకుఅభిమానం కలిగింది. ఇవిక్రొత్తవా లేక ప్రాతకాలం నుంచేవున్నవా అన్నయోచనచేయలేదు. చిన్నకథలపద్ధతి పూర్వులు వాడుకలోనుంచిరి. పెద్దకథలంటేనవలలు, నాటకములు, ప్రబంధములుచేరియున్నవి. ఇవిఅనేక కల్పనలతోకూడి పెద్దవిగవ్రాసినవి. వీనిని చదువుటకు చాలకాలముపట్టును. ఓకొక్కొక్కసారివిసుగెత్తును. ఇక చిన్నకథల్లో ప్రజలనాకర్షించే ఓఘట్టాన్ని తీసికొని భావసమన్వితంగా నుండేటట్టుచిన్న కథారూపకంగావ్రాసేవి వీనిని చదువుటకువిసుగెత్తదు. ఇంతేకాక స్వల్పకాలంలో చదువుటకు వీలుగానుండును, మనస్సుకు వినోదాన్ని కలుగజేస్తాయి. యీకథలు, కళను గోచరింపజేయాలన్న యీకథలు ముఖ్యంగా ప్రచారములోకిరావాలి, ఈచిన్నకథలకు ఇండాంచెరములందు విశేషప్రాముఖ్యతగలదు నేనుగూడ ఏపత్రికయందైన వ్రాస్తాను. నాఆదర్శము నిండియుండేటట్లు తెనుగుదేశంయొక్క వితంతువైనా కనబడచేయాలని నాముఖ్యోద్దేశం. వితంతువైన తన జీవితాన్ని పవిత్రంగా, బ్రహ్మచర్యాన్నిగడుపుకొనవలయు స్త్రీకి నేను గౌరవపూర్వకంగా నమస్కరిస్తాను. కాని ప్రపంచసుఖాలను చూడని గోళ్ళకులవితంతువుకు వివాహము గావాలనికోరేవాడిని. అట్టి ఆదర్శంలోనే నేనుకథలువ్రాస్తాను. దానికి సంబంధించిన కథయొకటి నేనువ్రాసింది మీకుచదివివినిపిస్తాను.

(సభికులనాకర్షించే కథయొకటిచదివిరి.)

ఈకథలో నేనువ్రాసినభాష రాజమహేంద్రవర ప్రాంతంలోని చదువుకొన్న పండితులుమాట్లాడేది. మనము వ్యావహారిక భాషకు ప్రాముఖ్యతనొసగాలి నేను శ్రీగిడుగు రామమూర్తి గారి శిష్యుడను. వారియాదర్శాన్ని నేనుఅనుకరించితిని వ్యావహారిక భాషంటే ప్రతిగృహములోను స్త్రీపురుషులు మాట్లాడుకొనేది ఈవ్యావహారిక భాషకే మనము ప్రాముఖ్యతనొసగి మనము భాషాభివృద్ధి గావించవలయును సమాసపద్ధభూయిష్టమైన భాషను వాడేచో సామాన్యజనానికది యర్థంగాకుండాపుండును. విద్యఅంటే జ్ఞానముసంపాదించుకొనుటయైయున్నది జనసామాన్యమునందు విద్యాప్రచారము గావలంటే ఈభాషనేయుపయోగించుకోవాలె. ఆ భాషలోవిమాధుర్యమును గ్రహించాలె. వ్యవహారిక భాషగ్రామ్యభాషకాదు. పదిమందిలోనుచ్చరింపరానిపదములుగలదాని గ్రామ్యభాషంటారు. వ్యవహారిక భాషఅట్లాకాదు గొప్పగొప్ప పండితులు మాట్లాడుకొనేది. ఈభాషనే ప్రాముఖ్యతలోకితెచ్చి భాషాభివృద్ధికై కృషిసల్పవలసినదిగా నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులను, ఇచట పత్రికాధిపతులను ప్రార్థిస్తున్నాను

ఆంధ్రభాషను మనము వృద్ధిలోనికి తేవాలె. అప్పుడే మన యీఉద్దేశ్యం సఫలమవుతుంది భాషాప్రచారం పత్రికలద్వారాగలుగుతుంది ఒకప్పుడు నాతో కొందరు ఆంధ్రదేశంలో యిన్నిపత్రికలుంటే యేపత్రికనుసహాయం చేయాలంటారని అన్నారు. కాని మనపత్రికలెన్నివున్నవి ఇతరరాష్ట్రాలతో పోల్చిచూస్తే మనపత్రికలెందుకుకొరగావు సభ్యజాతియని చెప్పకోవాలని భాషాభివృద్ధి ముఖ్యంగా అయితీరాలి మనభాషయందు ప్రపంచవిజ్ఞానమిమిడియుండాలి మనభాషనుమనము పోషించుకొంటే ఇంకాయెవరుపోషిస్తారు. స్వదేశీయుద్యమమిప్పుడుప్రచారంలోనున్నది. దానిభావమును మనము గ్రహించాలి. దీనియుద్దేశ్యము స్వదేశమునందుచేయబడువస్తువులనేకొనుటయైయున్నది. ఆంధ్రదేశమునందొక సూదికూడ తప్ప వింకేవస్తువులును తయారగుటలేదు. అట్టిచో మనము మనపరిశ్రమల నభివృద్ధిపొందించుకొనవలయును.

నాయుపన్యాసము ఇంతటితో విరమిస్తూ నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులు తమందరును భాషాభివృద్ధికి, కళాభివృద్ధికితోడ్పడెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

అధ్యక్షులు తమయుపసంహారోపన్యాసమునందు ప్రతిసభకధ్యక్షులుగానుండువారు ఉపన్యాసకుల యుపన్యాసము పైవిమర్శలగావించుటాచారమైనను తాము దానిని పరిపాటిగానుంచుకొనమనియు, ఉపన్యాసకులు అన్ని విషయములను గూర్చియు చక్కగాబోధించి నవిమ్మట తాము చెప్పగలిగినదేదియులేదనియు యుపన్యాసమును విరమింపజేసి అధ్యక్షుని విమర్శన యవసరమనియు తెలిపిరి నిజాం రాష్ట్రమునందును వ్యవహారభాషయందు కథలువ్రాయగలరనిరి.

వ్యవహారిక భాషావిషయమున ప్రాంతభేదములను పాటింపక ప్రబుద్ధాంధ్రవంటిపత్రికలను మనమందరము పోషించవలయుననికోరుచు సభ్యులకును, ఉపన్యాసకులకును, అధ్యక్షులకును కృతజ్ఞతావందనము లర్పించుటతో సభముగిసెను.

ఉపన్యాసకులవారు పునర్యోచనము సందర్భవశమున ఆంధ్రోద్యమమును గూర్చి మాట్లాడుచు యిట్లుచెప్పిరి:—

„ఇంకొక విషయమునుగూర్చి నేను తమయందుపన్యసిస్తా. అదే ఆంధ్రోద్యమ విషయమైంది. ఆంధ్రోద్యమమంటే ఆంధ్రులు సర్వతోముఖాభివృద్ధి గాంచుటయు, ఆంధ్రజాతిని తిరిగి పూర్వౌన్నత్యమునకు తేవడము, నశించిన పూర్వశక్తి, సామర్థ్యాలను సంపాదించుకోవడమూయై యున్నది. దీనికిరాజకీయాలతో ఎట్టిసంబంధములేదు. బ్రిటిషిండియాలో ౧౨ జిల్లాలఆంధ్రులు, నిజాంరాష్ట్రంలోని జిల్లాలఆంధ్రులు, మొత్తం ౨౦జిల్లాలందు ఆంధ్రులుగలరు. ఇప్పుడు తిరిగిఒకటయ్యేట్లావున్నాది తెలుసుకోవడం మనముఖ్య విషయం. ఆంధ్రులందు పరస్పరంగా అవమానపరచుకోవడం అలవాటువున్నాది. ఇతరజాతులననుకరించే గుణం హెచ్చుగాగలదు. 'నేనాంధ్రుణ్ని, నేనొకనాడు గొప్పప్రాంతానికి పరిపాలకుడిగా నుండినుంటిని' అనేభావము వీరియందు లేకలేదు. ఇట్టి భావశూన్యులను వారు వీరుగాక యుంటిరి

౧౩వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఆయుర్వేద యూనానీ వైద్య సమ్మేళనము తుని

తూర్పు గోదావరి

పైమహాసభ మహారాజశ్రీ భిషగ్రత్న ప్రాణాచార్య డాక్టరు అచంట లక్ష్మీపతి B. A, M.B, &, C, M, గారి అధ్యక్షతక్రింద తునిలో మేనెల ౧౨, ౧౩,౧౪ తేదీలలో జరుపబడును ఈసభతోపాటు ఔషధాది ప్రదర్శనముకూడ ఏర్పాటుచేయబడుచున్నది. కనుక ఆయుర్వేద వైద్యాభిమానులు, పాల్గొని పైసభ జయప్రదముగా జరిపింప ప్రార్థితులు.

ప్రతినిధిరుసుము రు ౩-౦-౦లు మాత్రమే భోజనాది సదుపాయములు ఉచితము.

ప్రదర్శనరుసుము ౩-౦-౦లు మాత్రమే. ప్రదర్శనవస్తువు ఉచితముగా తిరిగి పంపబడును కమిటీవారు ప్రతినిధులకు సదుపాయములకై తగుశ్రద్ధ తీసికొనుదురు.

వాడపల్లి కృష్ణంరాజు
ప్రధానకార్యదర్శి.

భారతసంస్థానాల దామాషా

సంవత్సరాదాయం

హైదరాబాదు 79657000_ మైసూరు 34646000_ బరోడా 24900000_ తిరువాన్కూరు 24330000_ గ్వాలియరు 21000000_ జోధ్‌పురం 15324000_ కొల్హాపురం 15929000_ ఇండూరు 13600000_ జయపూరు 13000000_ నవనగర్ 11259000_ భావనగర్ 10465000_ జునగడ్ 8364000_ కొచ్చిను 88,80,000 భూపాలు 62,10,000 ఉదయపూరు 5209000_ కోట 6088000_ గోండాలు 6000000_ కూచబిహారు 41,52,000 పాటియాలా 49,00,000 కపూర్తలా 37,0.,000 మయూరభంజి 273700_ రాజపిప్పల 3100000_ పోర్బందరు 2225000_ కాశీ 2009000_ మండీ 1589000_ సాంగ్లి 1869000_ పాలంపూరు 109000. [సత్యవాణి]

మహావసంతకుసుమాకరము

ఇయ్యది జగత్ప్రసిద్ధమైన ఔషధరాజమనుట నిర్వివాదాంశము. మధుమేహమను భయంకరవ్యాధి ముఖంబునజిక్కి ప్రపంచ సౌఖ్యములకు దూరులై పరితపించువారి పాలిటికిని తదితరమైన మేహముల పాలిటికిని శ్రీరామబాణము!!

మరియు, మూత్రవ్యాధులు, శ్వాస, కాసి, క్షయ, పలువిధములగు సెగరోగములు, పాండు, వివిధపైత్యములు, కూృరజ్వరములు, కాళ్ళుచేతులయందలి మంటలు, తిమ్మిరులు, మందత్వాది సమస్త వ్యాధులనుండి విముక్తి నొందించి, నూతనోత్సాహము, సంభోగశక్తి, వీర్యవృద్ధి అధికతేజస్సును, కలుగచేయుటయందును దీనికిదియేసాటి యనుటలోను నాశ్చర్యములేదు.

స్త్రీల గర్భాశయ వ్రణములు, రజోదోషములు, కుసుమవ్యాధులు, గర్భస్రావ పతన దోషములు, యివియవి యననేల? సమస్తసంతాన నిరోధకాంధకారము పటాపంచలొనరింప మార్తాండ సదృశము. కాచతుర్విధవంధ్యాదోషములహరించి దీర్ఘాయుబలసమృద్ధము తేజోవంతము, సమస్త సద్గుణవంతమయి, దేశ వంశ ప్రతిష్ఠలకు అలంకారమగు సత్సంతానము ప్రసాదించును.

తులం ౧కి ౩౦—౦—౦

పశాస్త్రీయమైన ఆయుర్వేద ఔషధములు క్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కోరువారికి కేట్లాగు ఉచితము.

శ్రీ సరస్వతి ఆయుర్వేద ఫార్మసి
ప్రొప్రయిటరు ఆయుర్వేదవిశారద
కొత్త వేంకటనారాయణ గుప్త
యం. బి. హెచ్. ఖమ్మంమెట్టు (నైజాం)

ఆంధ్రిబ్యాంకు లిమిటెడ్ హైదాబాదు (దక్కన్)

(స్థాపితము 1923)

హెడ్డాఫీసు :— మచిలీపట్నం
బ్రాంచీలు :— బెజవాడ, ఏలూరు, కాకినాడ.
సబ్ ఆఫీసులు :— రాజమండ్రి, సామర్లకోట.

బంగారునగలు సరకులగిర్విమీాద అగ్గువయిన వడ్డికి సొమ్ముయివ్వబడును; వ్యవహారము అతి రహస్యముగా వుంచబడును. తదితరములు బ్యాంకిలో విచారించవలెను.

పాలిసీలు హాలీనాణెములో నివ్వబడును

స్టార్ పాలిసీలు రద్దుకానేరవు. పట్టాలు హాలీలో జారీచేయబడును. అపాయకాల విస్తరణ, ఆకస్మికప్రమాద మరణము వలన రెండింతలలాభము, శాశ్వత అశక్తతలాభములు, సరశమైన సరెండరువిలువలు, గ్యారంటీ చేయబడిన బోనసులు యింకను మెన్నిదో లాభములు గలవు. వివరములకు వ్రాయుడు.

స్టార్ ఆఫ్ యిండియా ఏ. జీ. అస్యూరెన్సు
కంపెనీలిమిటెడ్ (మదరాసు)

బ్రాంచి:—హనుమకొండ (దక్కను)

పి. యస్. శాస్త్రి,
నిజాంరాష్ట్రమునకు
డివిజనల్ ఆర్గనైజర్
c/o గోలకొండ పత్రిక

—చదువుకొన్న ఏజంట్లు కావలెను.—

శ్రీలక్ష్మీ పండ్లపొడి

యీపండ్లపొడి పండ్లనుపరిశుభ్రము చేయుటయేగాక అన్ని బాధులుపోగొట్టును. నొప్పులు, వాపులు, చీముకారుట వగైరాలకు చాలామంచిది. అన్నిచోట్లను దొరుకును. ... కెంపుతరహాలువున్నవి. పొట్లం ౧కి. ఒకఅణా ఒక సారివాడినమీకే తెల్పును. పి. యల్. నారాయణ్ అండుకో. సోలుఏజంట్లు, అందు కమీషను ఏజంట్లు, త్రూప్రబజారు హైదాబాదు.

ఛగన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము
మచ్లీకమాన్ హైదాబాదు

మావద్ద అన్నివిధములైన స్వదేశీ అత్తరు తైలములు అగరుబత్తీలు కుంకుమపూవు చాయిసబ్బులు జర్దా మొదలగునవి అమ్మబడును.

మావద్ద అమెరికాదంతములు శ్రేష్ఠమైనజర్మని హెకోనైట్ ప్లేటులో నూతనపద్ధతిగా తయారుచేయబడును. ఒకసారి కట్టించుకొనిన తమజీవితకాలములో తిరిగికట్టించుకొన అవసరములేదని గ్యారంటి యివ్వగలము.

పండ్లనొప్పులు, పుచ్చులు, నోటిదుర్గంధము, ఔషధములచేతను యింజక్షన్ లిచ్చి అద్భుతముగా నివారణచేయగలము. పేదసాదలకుతగు రీతిని చార్జిచేయబడును.

డాక్టర్. ఆర్. యస్. దుర్గయ్య, దంతవైద్యులు
దవాఖాన-విక్టర్ అండుకో,
సుల్తాన్‌బజారు హైదాబాదు-దక్కన్

శ్రీకృష్ణాభవన్ రెస్టారెంట్

రుచ్యమగు ఫలాహారములు, మంచిభోజనము. ప్రయాణీకులకు విశ్రాంతి సౌకర్యములు అన్నియు చౌకధరలలో లభించగలవు. స్వీట్లు పాపారమలుకూడ ఇచట అమ్మబడును.

కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్
అజీజ్‌బిల్డింగ్, "సెయింట్ జార్జెస్ గ్రామర్ స్కూల్" ఎదుట,
కింగ్‌కోటిరోడ్డు హైదాబాద్ (దక్కన్)

గోలకొండపత్రికా ప్రచురములు

ఉచ్ఛల విషాదనాటకము	0-12-0
కృష్ణార్జున సంవాదము	0-6-0
సంఘోద్ధరణ	0-6-0
కర్నూలురాజ వంశావళి	0-2-0
కృష్ణాలహరి	0-1-0
సుధాలహరి	0-2-0
బమ్మెరపోతనామాత్యవిజయము (హరికథ)	0-1-6
రఘునాథ	0-1-0
చానమీానారు	0-1-0
పంచముల చరిత్ర	0-3-0
హాలీకల్దారు జంత్రి	0-2-0
కొల్లు కుబూలియ్యతులు 100 కి	2-0-0
ప్రామిసరీనోట్లు ,,	2-0-0

నోటు:—హిందువులపండుగల పత్రికలు ఖర్చైపోయినవి.

REG. No. N. 45

Reg. No. M. 2185

STAMP

Printed and published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press. Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.